

Lokalne vesti.

— Danes dopoldne, dne 21. nov. se je vršil pogreb rojaka Jos. Radanovića, ki se je predzadnjo nedeljo zvečer ponesrečil v Spolarjevem avtomobilu na Wood St. in Blue Island ave. Ponesrečeni Radanović je ležal smrtnorajen cel teden v okrajni bolnišnici in je umrl vsled prizadetih notranjih poškodb ter vsled pretresnih možganov. Bolj podrobno o tej avtomobilski nesreči smo poročali v zadnji številki.

Mr. Andrew Špolar, njegova žena in sinček so že v toliko okrevali, da so zapustili bolnišnico ter se nahajajo sedaj doma v zdravniški oskrbi.

— Vspeh zadnjega sv. misijona v naši slovenski naselbini je bil, da se je ustanovilo minulo nedeljo bratovščino Najsvet. Imena Jezusovega. Kaj je namen te bratovščine, bo razložil naš g. župnik v cerkvi ob nedeljah.

Dokaz, da je v Chicagu veliko dobrih katoliških Slovencev je ta, da je Mr. Anton Gregorič, blaginjak te bratovščine — v enem samem dnevu dobil 106 (sto šest) novih članov, ki so vsi vplačali predpisano pristopnino. Mr. Anton Gregorič je poznan kot ustanovnik cerkve sv. Štefana in je zato prevzel sedaj tudi vso skrb, ki je zvezana s to bratovščino. On stanuje na 2112 W. 23. St. — Telefon: Canal 5306.

Mr. A. Gregorič je bil od naše ga župnika izbran za blaginjaka te družbe, ker ga vidi vsako nedeljo pri sv. maši; naj se zato vsakdo, kdor se zanima za pomen te bratovščine obrne na tega moža, ali pa na kakega drugega katol. Slovence naše fars, ki razume pomen te katoliške organizacije.

— Dasiravno zatrjujejo nekateri, da vsled sedanje vojne Avstriji ne morejo dobiti ameriškega državlanskega papirja, ta prepoved v našem mestu še ni veljavna. Minuli teden je dobil namreč drugi državljanski papir rojak John Jurečič stanujoč na Blue Island Ave. Čestitamo! — Pri tej priliki opozarjamo vse one rojake, ki nimajo niti prvega držav. papirja, da naj istega vzamejo prejkomogoče; nihče ne ve, kako hitro se lahko razmere med Avstrijo in Združenimi državami izpremenijo.

Pojasnila o vložitvi prošenj za prvi in drugi papir daje radevolje uredništvo našega lista po uradnih urah zvečer, ali ob sobotah dopoldne. Na razpolago imamo tudi v našem uradu različne tiskovine teh prošenj.

— Te dni je bil dotiskan novi adresar mesta Chicago za leto 1917, ki kaže, da šteje naše mesto sedaj 2,652,900 prebivalcev, ali za 40,000 več, kot lansko leto. V Chicagu živi največ Johnsonov, 9600, tem sledijo Smithi 7240 in Browni 4280. Pri sestavi tega adresarja so letos prvič tudi ženske sodelovale vsled pomanjkanja moških moči.

Ameriške vesti.

GROZEN UMOR V VIRGINIJA, MINN.

Zverinaki zločinec je ubil s sekiro troje oseb, rodom Hrvat.

Naš dopisnik v Virginiji, Minn., nam poroča o tem groznem umoru sledeče:

— "Tukaj se je zgodil žalosten slučaj, kakoršnega gotovo ne pomni v svoji zgodovini naše mesto Virginija, in tudi ne država

Minnesota. Dne 15. novembra po noči je prišel nek zločinec v hišo Pavel Alarja, stanujočega na 14. cesti North Side. Nepoznan morilec je s sekiro ubil tri osebe in sicer: 38. letnega rudarja Pavel Alarja, njegovo 38. l. staro ženo in okrog 60 l. starega Peter Trepič-a, ki je stanoval pri Alarjevih. Vse kaže na to, da je bilo pri tem groznem umoru udeleženi več oseb. Vse žrtve so hrvaške narodnosti. Dosedaj so zapri že več sumljivih oseb; ali pravih zločincev še nimajo."

Povodom tega groznega umora je izšel dne 15. nov. opoldne list "The Virginia Daily" v posebni izdaji. Iz tega lista in iz lista "The Duluth News Tribune" posnemamo o tem groznem umoru sledeče podrobnosti:

Sinoči se je izvršil v hiši Pavel Alarja, po poklicu rudarja, živečega v Virginiji, Minn. N. S. eden izmed najbolj groznih umorov, kar jih pomni zgodovina naše države. Na premikljivi način je nekdo udrl okrog polnoči v Alarjevo stanovanje, ter je z veliko sekiro ubil Pavel Alarja, njegovo ženo, oba v starosti 38 let in njunega 60 l. starega "borderja" Peter Trepič-a. Morilec, ali morilci so prišli v Alarjevo stanovanje s ponarejenim ključem skozi zadna vrata; ključ je našla policija kasneje na dvorišču. Kmalu po 8. uri zjutraj je hotela kakor običajno obiskat Alarjeve ženo Nik Špelharja, ki je stanovala na 620 15. Ave. N. S.; ker so bila hišna vrata zaprta, je Mrs. Lucija Špelhar pogledala skozi okno, če se Alarjevi spijo, ali ne? Kmalu zatem je prišel na obisk k Alarjevimi tudi sosed Math Ivanković, na kar sta oba skozi neka stranska vrata stopila v Alarjevo stanovanje in našla tri umorjene osebe ležeče v mlaki krvi. Takoj zatem je bila obveščena policija, ki je prihitela na lice mesta s pomožnimi šerifi, zdravniki in polic. načelnikom.

Takoj pri vstopu v kuhinjo je našla policija okrvavljeno veliko sekiro, naslonjeno ob steni. Na kuhinjski mizi je pa ležal v avstrijskem?? jeziku napisan listek sledeče vsebine: "To se je zgodilo, ker ste bili proti cesarju. Prispevali ste za Rdeči križ in rekli, da naj gre cesar k vragu. — Nikar nas ne iščite, kajti vsakega, ki nas bo poskušal najti, bo zadela taka kazen."

Policija je našla v prvi spalni sobi umorjenega Pavel Alarja ležečega na postelji, z nizdol visečo, popolnoma razbito glavo; poleg svojega moža je ležala tudi mrtva Mrs. Alar, tako, da so se ji noge dotikale tal in njeni možgani so bili vsled udara s sekiro razskropljeni po steni, tleh in postelji; v bližnji spalnici so pa našli na postelji mrtvega "borderja" Peter Trepič-a; da je bil Trepič umorjen v spanju, se da sklepati iz tega, ker je ležal sredi postelje s sklenjenimi rokami.

Policija navaja dva vzroka o tem groznem umoru. Prvič, da se je isti izvršil namenom oropati to družino in drugič iz političnega vzroka. Sosed Alarjeve žene govorijo namreč, da je ista prejšnji dan kazala \$1500 v bankovcih in da je Mrs. Alar baje tudi poleg tega še posebej dvignila \$2000 iz banke. Zdravstveni komisar Dr. Crowe je našel pri preiskavi Alarjevega stanovanja med perilom Mrs. Alar denarnico z \$60 gotovine, kar so roparji najbrž pregledali. Drugi vzrok tega groznega umora pripisuje policija politiki, ozir. nemškimi in avstrijskim zarotnikom. V hrvaški naselbini v Virginiji je veljala namreč Alarjeva hiša kot zelo domoljubna, ali patriotična, ker ni držala z Avstrijo. Pok. Alar je kupil za

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA K. S. K. J.

S tem naznanjam vsem društvom, spadajočim pod okrilje K. S. K. J., da se nam zopet bližajo volitve društvenih uradnikov in uradnic; torej čas glavnih letnih sej se bliža, ko si bodele morali izbirati vaše uradnike, ki bodo vodili društvo v letu 1918.

Cenjeni mi sobratje in sestre! Mogoče se mnogoteri izmed vas še ne zaveda, kako važnega pomena so volitve uradnikov pri društvih. Pomnite, da uradnik društva ni izvoljen samo zato, da bi nosil ime uradnika; morda se dotičnik popolno ne zaveda svojih uradniških dolžnosti, ki so mu predpisane v društvenih in Jednotnih pravilih? Če morda kasneje kak drug član opozori takega uradnika na to, potem se pričnejo prepiri, sovraštva, suspendacije in celo izločitve pri društvu, — včasih popolnoma po nepotrebnem.

In če pogledamo stvar od druge strani, jo vidimo pa zopet nasprotno. Resnica in dejstvo je, da si predstavljajo nekateri člani društvene uradnike za njih hlapce, ali celo sužnje. Pri tem taki člani pričakujejo in celo zahtevajo, da naj se uradniki ali uradnice ravna po zahtevi, ali po narekovanju članstva neoziraje se na predpise društvenih in Jednotnih pravil, tako, da se lahko danes trdi, da v številnih slučajih nima članstvo nobenega spoštovanja in pokorščine do svojih uradnikov in ravno tako tudi ne uradniki do članstva. Vsled tega se kaj rado vnamejo prepiri ter spletke pri društvu, kakor sem že omenil.

Mogoče bodo nekateri rekli, da to ni resnica, kar sem baš sedaj navedel in omenil. Pri tem omenjam še enkrat, da se tako ne počenja pri vseh, temuč samo pri nekaterih društvih naše Jednote. Resnica je, da vlada pri nekaterih krajevnih društvih naše Jednote prava bratska ljubezen in medbojno spoštovanje, ekonomija in pravo gospodarstvo; omeniti pa moram, da sem ravno pred nekoliko dnevi pregledal meni došle pritožbe članov napram uradnikom in naobratno, — katere sem prejel v roke v rešitev tekom zadnjih 6 let, — da mi ni pri tem preostajalo drugega, da sem napisal te vrstice v pojasnilo in poduk članom (icam) K. S. K. J. baš v dobi, ko se bodo vršile glavne letne seje pri krajevnih društvih.

Gotovo se še vsi dobro spominjate, da sem jaz začetkom meseca decembra lanskega leta objavil v tem listu podučljiv članek glede volitve uradnikov pri krajevnih društvih. In danes lahko trdim in rečem, da, pri katerih društvih se je upoštevalo tedanje moje navodilo in nasvete, da je ostal pri istih društvih mir in bratska ljubezen; pri onih društvih pa, kjer se tega ni upoštevalo je ostal vedni prepir ter sovraštvo. — Ravno sedaj imam v rokah eno prošnjo pred seboj od nekega društvenega odbora, v kateri se me prosi, da naj tega odbora prestrogo ne kaznujem. — Pred nekaj dnevi nazaj sem zahteval od tega odbora neke vrste pojasnila; v odgovor sem pa prejel pismo sledeče vsebine: "Mi nismo bili izvoljeni v odbor zato, da bi izdajali naše člane, in če hočete kaj poizvedeti, pridite se sami o tem prepričati."

In danes, ko me prosijo ti usmiljenja, — kaj jim naj jaz odgovorim?? —

Zatorej Vas cenjeni mi sobratje in sestre prosim da ne vpoštevate pri prihodnjih volitvah uradnikov in uradnic ne sorodstva, ne prijateljstva, ne naklonjenosti, ne "biznesa," ne zamere; — ozirajte se samo na zmožnost oseb ozir. izvoljenih uradnikov.

Pri tem povdarjam, in naglašam, da se bo od 1. januarja 1918 naprej držalo v prvi vrsti odgovornim samo uradnike(ice) krajevnih društev za vse prestopke v notranjih poslovanjih društev.

K sklepu naj še omenim, da ima vsak član in članica, bodisi že uradnik društva, ali pa ne, — na razpolago pravila K. S. K. J. ter da je sleherni zavezan ta pravila vpoštevati, spoštovati in se po njih ravnavati; kdor pa tega ne bo hotel vpoštevati, bo imel nemile posledice; takemu članu, ali odborniku se ni potreba kasneje obračati na gl. urad. za usmiljenje.

Upajoč, da bodo te moje besede pri društvih naše članice K. S. K. J. obrodile dober sad, vas vse skupaj sobratško pozdravljam, želeč vam najboljšega uspeha pri decembarskih letnih volitvah, tet ostajam vam vdani

Pavel Schneller,
gl. predsednik K. S. K. J.
Cleveland, Ohio, dne 14. novembra 1917.

večji znesek "Liberty" bondov in je tudi rad prispeval za Ameriški Rdeči križ. Morda so njegovi prijatelji porabili to priliko in vzrok za svoj grozen čin?

Zdravnik je dognal, da je pri vseh treh žrtvah nastopila smrt hipno in da se je najbrže umor izvršil okrog polnoči. Pomožni šerifi so se takoj podali v vse bližnje rudarske naselbine, da bi izsledili sovražnike Alarjevih. Dosedaj se nahajajo pod ključem: Math Ivanković, Mike Ivanković, Math Franković, Mike Soronković, Mike Brozović in Steve Ferko, — vsi stanujoči v bližini Alarjeve hiše in Mike Trepič iz Aurore, Minn. Vsi hrvaški prebivalci North Side okrožja so pa mnenja, da je morilec na varnem, ali skrit in iz strahu nočejo bolj obširno o morebitnih vzrokih tega umora govoriti. Trupla vseh treh žrtev so bila dne 16. nov. obdane in se nahajajo v prostori pogrebnišnice Leslie. Pri razte-

lesanju Alarjeve žene se je dogladalo, da bi morala kmalu postati mati. Ker je zbudil ta umor na Iron Range, ali v železnem okrožju države Minnesota splošno razočaranje in razburjenje, prihajajo cele trupe radovednega ljudstva gledat nedolžne žrtve tega bestialnega umora; vsakdo želi, da bi prišli zločinci čim prej v pest roke pravice.

Bolj strogo postopanje z inozemci.

Washington, D. C., 19. nov. — Danes je izdal predsednik Wilson novo proklamacijo, ki se tiče vseh, v Združenih državah živčih sovražnih inozemcev (alien enemies). Na podlagi nove postavbe se bodo morali vsi inozemski sovražni podaniki registrirati; za potovanje bodo morali imeti posebna dovoljenja; takim bo dalje prepovedani približati se 100 jardov blizu kakega obrežja, luke, pristanišča, kolidvora ali skladišča; takim osebam, bodisi že moškega,

ali ženskega spola bo tudi prepovedano živeti ali potovati po District of Columbia, ker je označeni distrikt proglašen vojaški zoni; vsled tega bodo morali vsi, v tem distriktu živeči Nemci, ki nimajo še državl. papirjev — zapustiti svoja bivališča v District of Columbia; nihče izmed njih ne bo smel več zanaprej prestopiti ozemlje tega distrikta.

Predsednik Wilson daje v svoji proklamaciji dalje bolj natančna navodila glede registracije in nadzorovanje sovražnih inozemcev in izroča ta zadevo generalnemu državnemu pravdniku v oskrb.

Zanaprej se bodo morali vsi sovražni inozemci registrirati na določenih mestih, tolikrat in na tak način, kakoršnega bo določil generalni državni pravdnik. V svrhu reda in kontrole bodo morali nositi pri sebi vsi sovražni inozemci posebne registracijske kartice; vsako selitev, premembo dela in naslova bo treba pri policiji naznani. Vse, dosedaj Nemcem izdane legitimacijske kartice se bo preklicalo.

Nove določbe za nabornike.

Washington, D. C., 17. nov. — Generalni profos Crowder je izdal danes nove določbe glede zbiranja vojaških nabornikov. Te določbe stopijo v veljavo dne 20. novembra t. l. Zaeno je generalni profos sporazumno z vlado preklinal in razveljavil vsa prošnja in odpušče iz prvega zbiranja. Novo izbiranje nabornikov se bo pričelo dne 15. dec. Vsak izmed registrancev bo dobil po pošti posebne vrste dopisnice, katere bo moral izpolniti in poslati v določenem času krajevemu odboru naborne komisije.

Po novi določbi se je razdelilo registrance v 5 razredov; vsi registranci, spadajoči v razred I., bodo najpreje poklicani pod orožje. Po novih določbah se bo v prvi vrsti pazilo, da ne bodo vpoklicane v vojaško službo osebe, ki preživljajo svoje družine, kakor: ženo, otroke, že priletne starše in nedolžne brate in sestre.

Zaeno se bo na podlagi nove naborne določbe uvedlo posebno vrsto delavcev, ki bodo od države odpopkani in določeni tudi za raznovrstno delo po državnih tovarnah municije, i. t. d.

Inozemske vesti.

Dr. Janez Ev. Krek umrl.

Iz Zeneve v Švici je došla te dni preko Londona v Združene države žalostna vest, da je dne 10. oktobra t. l. v Ljubljani umrl dr. Janez Ev. Krek zadet od srčne kapi. Kakor znano, je bil pokojni dr. Krek več let državni in deželni poslanec in vodja Slovenske Ljudske Stranke na Kranjskem; zadnji čas se je osobito zanimal za združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v novo svobodno in neodvisno državo. Tem povodom je izdal pred letom v neki tiskarni na Nemškem tudi obširen strokovnajški opis Slovencev, katerega je pa avstrijska vlada konfiscirala.

Dr. Krek je bil rojen pred 51 leti pri sv. Gregorju blizu Ribnice na Kranjskem; oče mu je bil učitelj odnotne ljudske šole, ki se je zatem s svojo družino preselil v Selee na Gorenjsko. Kmalu potem, ko je dr. Krek dovršil svoje bogoslovne študije, se je posvetil političnemu delovanju; zanimal se je vedno za težnje slovenskega ljudstva, da je bil večkrat izvoljen v državno in deželno zbornico. Zadnji čas se je osobito boril z voditelji škodljive politike; pred vsem z dr. Šusteršičem, ker ni odobral dr. Krekovih idej in

načel. Slovenci še niso imeli na narodnem polju bolj vestnega in marljivega moža, kakor je bil pokojni dr. Janez Ev. Krek, ker je živel in delal samo za blagor slovenskega delavskega ljudstva; vsled tega moramo smatrati dr. Krekovo smrt za največjo in ne nadomestljivo izgubo med slovenskim narodom, osobito v sedanjih kritičnih časih. Naj mu bo ohranjen časten in večen spomin!

Z italijanskega bojišča.

Italijanski glavni vojni stan, 17. nov. — Dasiravno so Nemci in Avstriji z vso silo skušali do cela prekoračiti reko Piave, se jim ta nakana ni posrečila, kajti naša armada s pomočjo angleške in francoske artilerije jim je na daljno pot prodiranj do cela zaprla. Ako se bo zavezniškim četam posrečilo obdržati sedanje pozicije, se ne bo mogel sovražnik nič več naprej pomikati, dasiravno je avstrijski general vitez Krobatin in general Borojevič spravil vse svoje čete že na Asiago planoto v bližini reke Piave.

Vojaški inženirji so namreč odprli velike jezove reke Piave in Sile, vsled česar je voda poplavlila več kilometrov ozemlja na okoli, kjer tabori sovražna armada. Vsled te povodnji je utonilo že na tisoče in tisoče avstrijskih in nemških vojakov. Na ta način so Italijani rešili začasno tudi mesto Benetke, ki je bilo v veliki nevarnosti pred sovražnikom.

Benečani so še vseeno v strahu.

Benetke, Italija, 18. nov. — Iz strahu pred vpadom sovražnika je pričelo te dni prebivalstvo Benetk mesto zapuščati. Od 160,000 prebivalcev živi sedaj v mestu samo še kakih 20,000. Vlada je tudi odredila, da se je vse zgodovinske dragocenosti premestilo na varno. Da bi sovražnik ne porušil najbolj znamenitega in zgodovinskega mesta Italije, se je sv. oče obrnil s prošnjo na avstrijskega cesarja, da naj ne dovoli obstreljevanja Benetk.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 19. nov. (preko Londona). — Uradno se poroča, da so si nemško-avstrijske čete na severni italijanski fronti osvojile dve važni strateški postojanki, Duero in Monte Carnelle. Istotako so se morali tudi Italijani daleč nazaj umakniti iz svojih pozicij ob hribu Tomba.

Papež se bo podal na Špansko.

Rim, Italija, 19. nov. — V vatikanskih krogih se govori, da se španski kralj Alfonz poganja s sv. očetom, da naj se slednji preseli v kako mesto na Španskem, kjer ne bo imel toliko težkoč kakor sedaj, ko se nahaja v državi, kjer se vrši vojna. Na Španskem bi bil sv. oče lahko kot na nevtralnem ozemlju popolnoma neodvisen.

Sv. oče se dosedaj še ni izjavil, je li mu ugodil želji španskega kralja ali ne?

D'Annunzia padel v vojni.

Rim, Italija, 19. nov. — Znani italijanski pesnik in dramaturg, Gabriele D'Annunzio, ki je bil prideljen italijanskemu letalnemu oddelku, je te dni padel na obmejni fronti. To vest se sklepa, ker se Annunzio ni več vrnil nazaj s svojim letalom od sovražne strani. Vendar vojni oddelek še uradno ne potrjuje vesti o Annunzijevi smrti.

Pershingove čete v ognju.

Ameriški gl. vojni stan v Franciji, 19. nov. — Na neki točki francoskega bojišča se je vršil sinoči živahen dvoboj med ameriško artilerijo in sovražnikom; tako je naletela tudi neka ameriška patrolja na neko nemško patroljo, vsled česar je padel en ameriški vojak.

Društvene vesti in dopisi.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Ker se bodo vršile prihodnji mesec pri vseh društvih naše Jednote glavne, ali letne seje in volitve uradnikov, prosimo s tem soobr. tajnike, da naj nam pošiljajo pravčasno dopise in naznile o teh sejah.

Steherni tajnik ve kdaj zboruje društvo, torej lahko spiše naznanilo že par dni popreje, ne pa šele zadnje dni pred sejo. Pišite, ali sestavite društvena naznanila na kratko in jedrnat in ni potreba dopisov preveč na dolgo raztegovati, vsakdo rajši čita bolj kratek in jedrnat dopis kot pa bolj dolgega. Odpošljite nam pa dopis (naznanilo) pravčasno ali tako, da ga prejmemo najkasneje do sobote v roke; naznanila katera nam bodo došla v roke neposredno pred zaključkom in izdajo lista ne bodo priobčena v prih. številki.

Prosimo torej še enkrat vse soobr. tajnike, da blagovolijo te vrstice vpoštevati in se po njih ravhati.

Uredništvo "Glasila K. S. K. J."

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Štefana št. 1 Chicago, Ill.

Vsem članom gori omenjenega društva se uradnim potom naznanja, da se vrši prihodnja mesečna, oziroma letna seja v nedeljo, dne 2. decembra popoldne ob 2. uri.

Ker je ta seja velevažnega pomena, veže dolžnost vsakega člana, da se iste zanesljivo udeleži. Na tej seji se bo namreč volil odbor za leto 1918 in imamo poleg tega za rešiti še več drugih važnih točk.

Žal, da je tudi pri našem društvu veliko takih članov, ki ne pridejo tekom celega leta niti enkrat na sejo; zato naj vsakdo izmed takih članov žrtvuje saj eno popoldne v letu za društvo in naj pride na glavno ali letno sejo dne 2. decembra. To je edina seja v celem letu, da se ukrene kaj koristnega za društvo in da se izvolijo dobri uradniki, ki bodo delali za napredek in korist društva. Torej naj pride na prihodnjo sejo sleherni član našega društva; izjema je le bolezen.

Naj še h koncu pripomnim, da je bilo na zadnji naši redni seji dne 3. nov. enoglasno sklenjeno, da se udeležimo veselice, ki jo priredi društvo sv. Jurija št. 960 C. O. F. na Zahvalni dan popoldne (dne 29. nov.) v Hoerberjevi dvorani. Torej je pričakovati, da se bodo člani našega društva te veselice v obilnem številu udeležili.

Bratski pozdrav

Anton Stonich,
II. tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika dr. sv. Vida št. 25, Cleveland, Ohio.

S tem naznanjam članom našega društva, da je bilo na seji dne 4. novembra t. l. sklenjeno, da bo imelo društvo izvanredno sejo v nedeljo, dne 25. novembra 1917 v Knavsovi dvorani popoldne ob 2. uri. Vsled tega so prošeni vsi člani, da se te seje polnoštevilno udeležijo. Na dnevnem redu imamo več važnih točk za rešiti, kakor: Točko glede skupne bolniške podpore pri K. S. K. J., ali bolniško centralizacijo; dalje imamo na vrsti razdelitev Jednotinih certifikatov (policy) članom, ki jih še do danes niso dobili; dalje je na dnevnem redu prememba oporok, ali certifikatov, kateri želijo dediče na certif. premeniti; tudi imamo na tej seji vpisovanje otrok v otroški oddelek K. S. K. J. in volitev uradnikov za leto 1918.

Torej so uljudno prošeni člani goriimenovanega društva, da se polnoštevilno udeležijo te seje. Vsaka glavna, ali letna seja je za vsakega člana velikega pomena in tako tudi za društvo. — Prepričan sem, da je več članov našega društva, ki morebiti že niso bili celo leto pri sebi. A dolžnost bi mu naj bila, da se tak član udeleži vsaj letne seje, kajti marsikateri član se do danes morda ne ve, da se morajo vsi stari certifikati oddati, ali zamenjati za nove, akoravno je tega že 2 leti, ko se novi certifikati izdajajo in so stari cert. neveljavni.

Marsikateri član tudi povprašuje, kaj je prav za prav otroški oddelek pri naši Jednoti? — To je oddelek, v katerega lahko člani K. S. K. J. zavarujejo svoje otroke

od 1. do 16. leta starosti proti 15c rednem mesečnem assessmentu za \$100. — posmrtnine. Člani otroškega oddelka lahko postanejo aktivni člani Jednote, ko dopolnijo 16 let. O otroškem oddelku hočem bolj obširno in natančno izpregovoriti na prihodnji seji.

Nadalje še priporočam članom našega društva, da naj si volijo na prihodnji seji take člane uradnikom za leto 1918, katerim je kaj napredek društva in Jednote pri srečju ne pa samo za . . . , ki bodo vodili društvo po pravilih K. S. K. J., za napredek in procvit društva in K. S. K. J.

Sobratski pozdrav do vsega članstva K. S. K. J.

Josip Russ, tajnik.

NAZNANILO.

S tem se uradno naznanja vsem članom društva sv. Petra št. 30 Calumet, Mich., da se je na zadnji seji po vseh navzočih članih sklenilo, da se vrši generalno zborovanje našega društva v nedeljo dne 2. decembra ob 2. uri popoldne v navadnih prostorih cerkvene dvorane.

Zaeno se vsi člani strogo opozarjajo, da se gori naznanjenega zborovanja zanesljivo in v polnem številu udeležijo. Na tej seji se bo volil še en poseben odbor, katerega dosedaj še nismo imeli; ta odbor je društveni porotni odbor, po zahtevi glavnega urada K. S. K. Jednote.

S soobr. pozdravom vsemu članstvu

Mihael Maierle, predsednik.
Paul K. Madronić, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Alojzija št. 42 v Steeltown, Pa.

S tem se uradno naznanja, da se je na seji dne 15. nov. t. l. sklenilo, da bomo imeli na Zahvalni dan plesno zabavo, to je v četrtek dne 29. nov. t. l.

Upam, da bode vsakemu ugajala ta zabava, ker bomo imeli tudi pečenko.

Godba, katera nam bo igrala, bo "pleh muzika". Vabi se tudi vse druge na to zabavo, a ne samo člani ali članice.

Pričetek zabave bo ob pol 8-ih. Vstopnina za moške 25c, za ženske pa 10c.

Za člane(ice) našega društva se bo vzele za moške 25c, za ženske pa 10c pri mesečnem assessmentu v decembru mesecu.

Za čast katero bodete po svoji vdeležbi izkazali našemu društvu, ki se vaši naklonjenosti vljudno priporoča, se vam v imenu društva že v naprej prirsno zahvaljuje Vaš Vam udani

Anton Malesich, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Vit. sv. Florijana št. 44. South Chicago, Ill.

Vsem članom našega društva se naznanja, da bomo imeli glavno ali celoletno sejo v nedeljo, dne 2. decembra t. l. Pri tej seji se bo volil novi odbor za leto 1918 zato se morate te seje udeležiti v polnem številu; kdor se te seje ne udeleži, bo kaznovan, kakor društvo določi.

Nadalje tudi prosim one članke, ki dolgujejo društvu več ali manj, da poravnajo svoj dolg; ker jaz ne mislim še zanesprej prevzeti tajniškega posla, zato se je potrebno, da se vse v redu odda novemu tajniku koncem leta.

Pri tej priliki tudi naznanjam, da bo imelo naše društvo svoje veselico na starega leta dan, to je dne 31. decembra. Že vnaprej prosim in opozarjam člane, da se naj vsak udeleži te veselice, ker to bo čina naša veselica to leto; treba je, da se kaj naredi v prid društvu. blagajne, ker stroški so veliki, dohodki pa bolj mali. Vsak član mora plačati \$1. v prid blagajne, če že pride na veselico ali ne. Vsak član mora namreč to svrhu kupiti za \$1. tiketov; to bo za pijačo; kdor ne pride na veselico, mora ta znesek vseeno plačati.

Pri zaključku pa še pozdravljam vse člane našega društva in vam že naprej želim veselo božične praznike ker se gotovo pred Božičem ne bom več oglašil.

J. Smrekar, tajnik.

(No. 46—47.)

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Alojzija št. 47. Chicago, Ill.

S tem naznanjam članom našega društva, posebno tistim, ki niste bili na zadnji mesečni seji dne 11. nov. da je društvo enoglasno sklenilo, da se udeležimo veselice, katere priredi dne 29. nov. (na Zahvalni dan) društvo sv. Jurja št. 960 C. O. F. v Hoerberjevi dvorani na Blue Isl. Ave in W. 21. Pl. Vsak član naj gleda, da pride naravnost na veselico ob 3. uri popoldne.

Torej združeni sobratje, naj se vsak član malo potrudil in naj se udeleži skupno ta dan veselice. Pomisliti je treba pri tem, da je tudi dr. sv. Jurja s svojo obilno udeležbo na našem zadnjem pikniku 26. avg. dosti pripomoglo, da smo naredili \$326.10 čistega dobička za našo blagajno. Torej odbor želi in upa, da se bo vsak član našega društva te veselice udeležil in sicer okrog 3. ure popoldne.

Nadalje je bilo tudi sklenjeno na seji dne 11. novembra zaradi letne seje, ki se bo vršila dne 9. decembra 1917, da kateri član se te seje ne udeleži, bo moral plačati 50c kazni, ker pri tej seji se bo volil odbor za leto 1918.

Torej člani, ki stanujete tukaj v mestu naj vsak pazi, da pride zagotovo na to sejo; kdor se ne more te glavne ali letne seje udeležiti naj se pravčasno pismenim putem opraviči pri podpisnem tajniku in vsa taka pisma se bo potem ne seji prečitala.

Opozarjam tudi člane, da mora imeti vsakdo vse svoje prispevke za društvo na tej seji (9. dec.) poravnane in tudi člani ki še niste plačali \$1. — za piknik. Na tej seji mora biti vse v redu in plačano. Kdor ima pri sebi še kaj tiketov od našega zadnjega piknika, naj iste prinese na prihodnjo sejo. Prosim da jih zanesljivo vrnete kolikor jih je kdo prejel, ali pa oddaste zanje denar.

Upam da to zadostuje in da bo vsak član našega društva upošteval to uradno naznanilo.

S soobr. pozdravom

John Wukshinich, tajnik.
2432 So. Hamlin Ave.

NAZNANILO IN VABILO.

Stem dajem na znanje vsem članom društva sv. Jurija št. 64 Etna, Pa., da priredi naše društvo domačo zabavo v korist svoje blagajne in sicer dne 29. novembra, na Zahvalni dan v prostorih Hrvaškega zabavnega kluba na 28 Bridge Str., Etna, Pa.

Zato so vsi člani uljudno vabljeni in naprošeni, da se goriimenovani član udeležijo društvene zabave in tako pripomorejo k boljшему finančnemu uspehu.

Veselica se prične ob 2. uri popoldne.

Dalje naznanjam vsem članom našega društva, da se bo vršilo glavno zborovanje, ali letna seja in volitev novega odbora za leto 1918 dne 9. decembra, točno ob 2. uri popoldne. Te seje se mora udeležiti vsak član; kdor se te seje ne udeleži, bo kaznovan po društvenih pravilih, izjema je le bolezen in nujno delo.

H koncu opominjam še vse one člane, ki kaj društvu dolgujejo, da do te seje poravnajo svoj dolg, tako, da bo zamogel izročiti stari odbor novemu odboru čiste knjige.

Bratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Skoff, tajnik.

Iz urada dr. Mar. Sedem Žalosti št. 81 K. S. K. J., Pittsburgh, Pennsylvania.

Vabilo

Na plesno veselico, katero priredi dr. Marije Sedem Žalosti št. 81 K. S. K. J. v Pittsburgh, Pa., dne 29. novembra, to je na Zahvalni dan v K. S. Domu na 57. St. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 25c za moške in ženske.

Ob enem se vrši ta dan 20. letnica obstanka našega društva.

Tem potom najuljudneje vabimo vsa cenj. slovenska in hrvaška društva in vse slovensko in hrvaško občinstvo iz našega mesta in okolice, da se te naše prireditve množično udeležijo.

Posebej pa še vabimo naše cenj. slovenske in hrvaške hotelirje ali gostilničarje ter vse trgovce kakor: hotelirja Mr. Frank Cvetič, 5104 Butler St., Pbg., Pa., hotelirja Mr. John Balkovec, 5400 Butler St., Pbg., Pa., hotelirko Mrs. Mary Jambrožič, 4517 Butler St., Pbg., Pa., hotelirja Mr. Peter

Katič, 114—43. St., Pbg., Pa., hotelirja Mr. Nik Zebuhar, 4901 Hatfield St., Pbg., Pa., hotelirja Mr. M. Bubanovič, 5164 Butler St., Pbg., Pa., hotelirko Mrs. Carr, Cor 48. St. and Plumer St., Pbg., Pa., lastnika Slov. gledališča, Mr. Frank Rogina, 5107 Butler St., Pbg., Pa., slovenske mesarje: Mr. Klobučar in Rogina, 5236 Butler Street, in Josip Tičar, 5155 Butler St., Pbg., Pa., slovenske groceriste: Mr. Frank Gaspar, 5117 Butler St., Pbg., Pa., Mr. M. Krotec in Flajnik, 145—48. St., Pbg., Pa., Mr. Tom. Garešič, 5155 Butler St. (slov. hrvaška grocerija), Pbg., Pa. Slov. hrv. prodajalno oblek Mr. Mikuš, 4915 Butler St., Pbg., Pa.; slovenska krojača: Mr. Malič in Sloboden, 5110 Butler St., Pbg., Pa., Mr. Rud. Mesnar, 5239 Butler St., Pbg., Pa.; lastnika slov. kegljišča Mr. Frank Golob, 5427 Butler St., Pbg., Pa.; Slov. hrv. Pool Room Mr. Rud. Kordič, 5167 Butler St., Pbg., Pa. Najboljše ga in znanega pogrebniška M. A. Hanlon, 5126 Butler St., Pbg., Pa. Založnika pive in prodajalca viske Mr. J. E. Brackney, 51 Butler St., Pbg., Pa.

S tem se lepo zahvaljujemo vsem tu označenim tvrdkam za vaše oglase in vam kličemo še enkrat: Na veselo svidenje na Zahvalni dan na 57. St. v K. S. Domu. Da boste tam dobro postreženi, zato vam jamči odbor. Slovenci in Hrvatje! Podpirajte naše slovenske in hrvaške trgovce in podjetnike. Držite se gesla: Svoji k svojim!

Veselični Odbor,
dr. št. 81 K. S. K. J.

NAZNANILO.

Članom dr. sv. Družine št. 136 K. S. K. J. v Willard, Wis. se naznanja, da se vsi udeležijo prihodnje glavne letne seje dne 2. decembra ob 1. uri popoldne, ker isti dan bode volitev odbornikov za leto 1918. Član, kateri se ne udeleži te seje, zapade kazni \$1.00 vsled sklepa zadnje seje z dne 4. novembra.

Ob enem se prosijo člane, ki so zaostali z mesečnimi assessmenti, da naj poravnajo svoj dolg tekom meseca decembra, da se zamore tako oddati čisti račun novemu odboru z novim letom.

Sobratski pozdrav

Frank Perovšek, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Cirila in Metoda št. 144 Sheboygan, Wis.

S tem opozarjam vse člane našega društva, da je prihodnja seja zadnja seja tega leta. Vsak član je pod kaznijo navezan, da se te seje zanesljivo udeleži. Zaeno prosim cenj. sobrate, da prinesete seboj na to sejo na lističu papirja snisan Vaš naslov. Če tudi imam morda že vaš naslov, bi rad vseeno uredil pravilni adresar za prihodnje leto za novega tajnika.

Seja se prične ob 2. uri pop. Jaz bom v dvorani že ob 1. uri, da bo lahko vsakdo plačal svoje prispevke predno se preide na dnevni red seje, na kateri imamo več važnih točk za rešiti.

Zaeno prosim vse gg. odbornike našega društva, da se naj zberejo v dvorani dne 28. novembra k odborovi seji. Torej na svidenje!

Pozdrav do vseh članov našega društva in naše Jednote.

Frank Mikolič, tajnik.

NAZNANILO.

Na zadnji društveni seji je dr. sv. Jeronima št. 153 v Canonsburg, Pa. sklenilo, da se morajo vsi člani udeležiti prihodnje društ. seje, ki se vrši dne 2. decembra t. l.; kajti to bo glavna, ali letna seja, na kateri se bo volilo društev. uradnike za leto 1918; poleg tega pride še marsikaj drugega važnega na dnevni red. Kdor se te seje brez tehtnega vzroka ne vdeleži, plača \$1. — kazni v društveno blagajno.

Dalje je društvo na isti seji tudi sklenilo, da priredi veselico dne 29. novembra, ali na Zahvalni dan (Thanksgiving Day). Veselica se vrši v korist dr. blagajne. Vstopnina znaša za moše in fante \$1.25; žene in dekleta proste.

Torej uljudno vabim v imenu našega društva vse cenj. občinstvo iz naše naselbine in okolice, da nas blagovolite posetiti v obilnem številu. Za vsestransko dobro postrežbo bode skrbel za to izvoljeni odbor. Torej na svidenje dne 29. novembra!

John Pelhan, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J., Cleveland, O. se tem potom naznanja članicam, da se vrši prihodnja seja ob navadnem dnevu in v navadnih prostorih to je prvi ponedeljek v mesecu decembru v šolski dvorani in sicer ob 7. uri zvečer, namesto ob 8. uri.

Prošene so vse cenjene članice gorioznačenega društva, da se kolikor mogoče polnoštevilno udeležijo te seje, ker bodo prišle jako važne stvari na dnevni red.

Opomnila bi rada, da bo ena najvažnejših točk na dnevnem redu volitev društvenega odbora za prihodnje leto (1918). Pridite vse in skažite se, da ste vnete članice društva in naše slavne Jednote. Kadar pa pride volitev na dnevni red, dobro premislite, preudarite in izvolite si odbor, kateri bo deloval za korist društva in Jednote.

Prosim tudi, da se cenjene sestre toliko zanimajo za društvene reči, da bo vsaka imela svoj assessment plačan do 15. decembra, ker to bo zadnji dan pobiranja assessmenta.

Še nekaj: Rada bi omenila članicam radi otroškega oddelka. Moje mnenje je, da vsaka članica, mati ima dolžnost vpisati svoj mladino v otroški oddelek katoliške Jednote. Zakaj? Zato ker pri tem storijo nekaj v blagor svojih otrok, in tudi pospešijo napredek naše slavne in dične Jednote. Naša cenjena organizacija, katere je sedaj najstarejša, najtrdnjša in največja slovenska katoliška podp. organizacija v Ameriki, bo le tedaj napredovala, in postajala trdnjša in trdnjša, ako boste zapisale svojo mladino v otroški oddelek. Zakaj? Zato ker se bo otroški oddelek razvil in Jednota bo dobila vrle slovenske mladeniče in dekleta za svoje članice in članice, ki bodo kakor stebri podpirali in delovali v korist društva in Jednote. Otroci se, ako so pri Jednoti že od malega nekako privadili in ko pridejo v leta, s ponosom odgovorijo na vprašanje: "ako spadajo h kakšnemu slovenskemu društvu?" Da! Jaz spadam k društvu — št. — K. S. K. Jednote. Da ne bodo na tako vprašanje povsili glave in sramotno odgovorili: "No. I don't want to belong to a Grainer or a Greenhorns organization. (Ne! Jaz ne maram spadati k Grinarški organizaciji). Jaz rajši spadam h angleški ali nemški organizaciji.)

Za vse ima ponos, toda svojega materinega jezika, slovensčine se pa sramuje. To ni prav. To je sramota! Sestre, na noge torej! Dajte, da bomo imele vsaj 50 članov in članice v otroškem oddelku do 1. januarja 1918.

Assesment za otroški oddelek je sledeč: Pri vstopu plačate 75c za vsakega otroka, to je 50c pristop v Jednoto, 10c knjižica in 15c mesečni assesment; potem pa vsak mesec samo 15c to je vse. Ako se pa smrt pripeti, se pa izplača starišem \$100.00 za pogrebne stroške otroka.

V otroški oddelek se sprejemajo otroci od enega do 16. leta.

Zdravniške preiskave ni potreba. Samo otroke pripeljite na moj dom na 6607 Bonna Ave bom že jaz vse v red spravila, če tudi bom za otroški oddelek enega pol zdravnika jaz.

Torej na svidenje pri prihodnji seji!

Sprejmite moj sestrski pozdrav

Mary Maerol, tajnica.

La Salle, Ill.

Počasi, toda sigurno se naseljuje k nam zopet stara teta "zima." Nekateri godrnjajo, nekateri se je pa iz srea veselo. — K slednjim spadajo posebno tukajšnji slovenski lovci. Gotovo mi ne bo nobeden izmed njih zameril, če razkrijem s tem nek njih tajni sklep. Ni še dolgo tega, ko so imeli ti lovci celo svojo sejo, pri kateri so se priverili, da bo dobil vsak nekaj "uhljačev zajcev," za oni večer, ko se bo vršil v La Sallu pevski koncert, pri katerem bodo sodelovali tudi jolietški slavčki pevci, kakor tudi lasalski. Pisec teh vrstic si že par tednov brusi zobe, samo, da bi bil prvak pri obiranju teh okusno pečenih zajčkov.

Kakor pa kaže sedaj, sem imel jaz najbrže z brušenjem zob delo zastoj; kajti najmanj dvakrat vsak dan so naši nimrodi na lovu in do danes ko pišem te vrstice, niso dobili še ene, — "kosmate stvari!" — Sicer vem kaj je temu vzrok; vsakikrat ko se odpravijo na lov, si nabašejo polne bisage dobrega vinčka in drugih takih pijač. Da imajo na ta način dovolj dela preden spravijo vso reč pod svojo streho je gotovo; in zajci so jim potem popolnoma v nemar. — Upajmo pa, da nam jih bodo saj nekaj dobili, če že več ne, pa vsaj za — "sample," saj so med temi lovci možje, ki so bili odlikovani že celo z redom "Marije Terezije," — torej zajci bodo; o tem ni dvoma!

Ta dan ko se bodo v La Sallu pekli gori imenovani zajci, bode nedelja 25. novembra, t. l. Ta dan bo zelo pomemben dan, ne samo za La Salle, ampak tudi za vse druge bližnje slovenske naselbine. To bo dan, kakršnih Slovenci v Ameriki malo dožive.

Ta dan pridejo jolietški slavčki — pevci, da združeni z našimi Lasalskimi pevci kakor tudi sami, pokažejo slovenski javnosti svojo umetnost, pod sledečim programom: 1.) Opera Cornevilleški zvonovi katero vprizori in poje dr. sv. Cecilije iz Joliet, Ill.

2.) Pevski koncert; mnogo krasnih pevskih točk pojo zbori dr. sv. Cecilije in dr. "Slovenija." —

3.) Dr. "Slovenija" priredi tudi igro, "Doktor Vseznal." — Predstava bo samo ena v nedeljo dne 25. novembra t. l. — Vsa stvar se prične točno ob pol 8. uri zvečer v irski dvorani sv. Patrieka, na 4 in Marquette cesti, nasproti irske cerkve.

Ker je dvorana zelo pripravna za tako obširno prireditev, ter ob tem dostopna vsem Slovincem kakor tudi drugorodcem, kateri bodo tudi vabljeni, zato pričakujemo obilne udeležbe od vseh strani.

Komaj sem zadnji stavek skon-

VABILO

na veliko

Plesno veselico

katero priredi

Dvor sv. Jurija

št. 960

Reda Kat. Borštnarjev

(C. O. F.) Chicago, Ill.

dne 29. novembra t. l. ali na Zahvalni dan

v veliki Hoerberjevi dvorani,

Blue Island ave. in W. 21. Pl.

Vstopnina za moške 25c, dame v spremstvu moških proste.

ZACETEK OB 2. URI POPOLDNE.

Na tej veselici bo igrala izborna in splošno priljubljena Slovenska godba.

Tem potom vabimo uljudno vse cenj. rojake in rojakinje iz Chicago in bližnje okolice, osobito pa naša sobratska društva, da nas blagovolijo ta dan v obilnem številu s svojim obiskom počastiti. Ker je ta dan postavni praznik, ima vsakdo priliko privoščiti si par ur razvedrila in poštene zabave, katero priredi naše društvo.

Na veselo svidenje torej dne 29. novembra pri Hoerberju.

VESELIČNI ODBOR.

čel, pa že zopet so mi prišli na misel ti presneti prerokovani pečeni zajčki; da pa premagam svoje hrepenenje po njih, pa rajši končam. Lovcem pa samo svetujem, da iz-

polnijo svojo oblubo; ako ne, Vam odzvamemo vsa odlikovanja "Marije Terezije." Torej na svilenje pri pečenih zajčkih!

"Krpán."

Bodi svoje sreče kovač!

Nauki za vsakdanje življenje. — Spisal Rev. Jurij Trunk.

(Nadaljevanje.)

Da, uresničilo se bo, kar piše že stari spisatelj Seneka o pravem značaju, kopravi: "Značajen mož stori, kar za prav spozna, če je tudi s težavami ali celo s trpljenjem združeno; in to, kar ne smatra za pravo, niti v tem slučaju ne stori, če bi mogel s tem pridobiti denarja, veselja ali časti." — "Pravični je pogumen in neustrašen kakor lev." (Preg. 28, 1.)

3. HRANI, DA POSTANEŠ POSTEN IN DELAVEN.

To so mirne korenike. Za prihodnji čvrsti hrast, Gnal bo vrhe, ne vršičke. Domovini v čast.

Koseski.

Lepa lastnost slovenskega naroda je njegova poštenost. V krasi luči se kaže tam, kjer je narod še nepokvarjen in se drži šeg svojih očetov. Tudi drugi narodi priznajo našo poštenost. Ali z marsikaterimi razvadami, ki so se vgnezdile med nami, in z napačnim življenjem se je jela v mnogih krajih majati tudi ta lepa lastnost. Danes se ne moreš več tako zaneesti na ljudi in le redko kdaj velja še "mož beseda". Povsod se tirja pravno izpričevalo, priče, pismeno potrdilo itd., ker drugače nihče ne bi v večini tudi ne more zaupati komu kaj. Res je, da ima vsak čas svoje potrebe in posebnosti, a mnogo ovir bi lahko ne bilo v kupčiji, obrtu, ko bi cvetela kakor nekdanj še stara poštenost. Še živijo ljudje, ki so dali sosedu stotake na posojilo, ali tudi vzeli na posodo, ne da bi zahtevali ali dajali kakih posebnih pordil. Beseda je veljala vse in poštenost je bila najboljša izpričevalo. Trdno so se držali besede:

Beseda dana sveta naj ti bo; Ne oprosti ga več nobena moč, Kdor se je enkrat zavezal sam. Stritar: "Regulovo slovo."

Koliko stroškov, potov, tožb in sitnosti se je prihranilo kako lepo, povsem krščansko je bilo tako življenje! Samo ob sebi se zastopi, da je taka poštenost najboljši pripomoček za medsebojno občevarje in življenje. Kako sitno je za vsakega, če mora skrivati in zapirati vse svoje reči, ker je v nevarnosti, da mu ne odnese vsega, kar ni pribito in zaprto. Kakšna rana je to in kolika svamota za človeka. In vsa družba trpi pri tem, kakaj pesnik pravi:

Da vsi so ljudje na sveti poštini, Bilo bi dobro tebi in meni. Jos. Cimperman.

Odkod je nepoštenost, kako je zabraniti? Mnogo vzrokov bi se dalo navesti kakor: hiranje pravega verskega prepričanja in s tem strahu božjega in slave vednosti, razkošno življenje, slab vzgled itd.; trdimo pa, da med drugim prav močan vzrok temu tudi pomanjkanje prave smisli za varčnost.

Kdor ni varčen, zapravi, kolikor zasluži ali pridela. Kakor pa raste med dobrim, obilnim obedom tek, tako prinese tudi uživanje nove potrebe in zahteve, kakorim hoče človek ustreči. Človeško srce pa je v časih zahtevalo malone nenasitljivo; ker je pa le malo ljudi, ki bi mogli vsem svojim rednim potrebam ustreči, je naravno, da si bodo iskali drugih potov drugih sredstev, da pridejo do denarja in posesti. S tem je odprta pot nepoštenosti. Na tako pot pride človek, ako ne brzdamega sebe in ne ravna varčno s svojim zaslužkom.

Kdor se hoče o tej resnici do celega prepričati, naj gre v one hiše, kjer zemeljska pravica kaznuje vse, ki niso hoteli spoštovati njenih zahtev. Vprašaj v jetnikih zaprte, zakaj so prišli v tiste žalostne prostore. Malo jih bo, katerih životopis bi se ne glasil tako-le: Premalo sem hranil, zapravil svoj zaslužek; uživanje me je privedlo do tega, da sem stegnil svojo roko po tujem

blagu in sedaj sem tu. To so ljudje, ki so živeli lepo dobro jedli in mnogokrat čez žejo pili, oblačili se čez svoj stan in ponajnovjši šegi, ljudje, ki menijo, da morajo povsod biti, pri vsaki veselici, vsakem izletu in zabavi; ljudje, ki so posedali vsak dan po gostilnah ter tam namesto dela tožili o slabih časih; ljudje, kateri se že kot otroci niso učili hraniti, ker so jim nespametni stariši izpolnili vsako željo, dajali denar ter jih odgojili v napuhu, gizdavosti in lenobi.

Tako napačno življenje, potrat v obleki, hrepenenje po veselicih, razkošno uživanje, vedno velika žej, to so viri, iz katerih prihaja grda, grešna nepoštenost. Otroci kradejo starišem, da si kupujejo sladice, mladeniči in dekleta goljufajo očeta in mater da morejo kaditi, piti drage pijače ali se oblačiti prav po šemasto; posli so dostikrat nepošteno nasproti gospodarjem, da imajo sredstva za razne veselice. Isto najdemo pri kupčijah itd. Poštenost ni niti doma, niti na tujem, in le težko se moreš na koga zanašati. Medsebojno življenje in občevarje postaja vedno bolj nezno. Temu opomore le lepa čednost varčnosti, da vsak brzda neredno strmljenje in počenje po časnem uživanju, za katero nismo ustvarjeni, ter modro ravna s svojim zaslužkom; varčnost je jez, ki nas varuje krivega blaga in nas stori poštene. Ta poštenost pa vodi navadno tudi do sreče, kakor pravi A. M. Slomšek: "Najresnejše ljudi poštenost stori."

Govorili smo že o delu kot o viru blagostanja. Omeniti nam je na tem mestu, da je ravno varčnost najboljši pripomoček do prave delavnosti. Samo za časn zaslužek naj bi sploh noben človek ne delal in tudi zaslužek ni vedno primeren delu. Vendar pa je plačilo človeku v nekako zadostilo in vzpodbudo za naš trud in napor. Mnogim tudi pošteno delo ne nese več nego vsakdanjega kruha, prihraniti si ne morejo ničesar. O njih bi lahko rekli s pesnikom:

Za Turka to polje rodi, Za Turka se tržan poti.

Ali to so, le izredne izjeme, sploh pa vendar tudi v naših nikakor povsem vzglednih družabnih razmerah velja, da si vsak lahko od svojega zaslužka nekaj prihrani, če ima le resno voljo za to.

Prava varčnost nam bo do tega pomagala. Ravno modri prihranek ga bo prav močno nagibal k novemu delu, v njem vidi človek viden dokaz svojega truda in dela. Ne skopušta, temveč le varčnost pripravljamo. Vsakdanja izkušnja nas uči, da je varčnost res nagib k delavnosti. Mnogi ne prihranijo ničesar, ker nečijo začeti hraniti, ali ker svoj prihranek vedno zopet porabijo; a taki tudi niso posebno skrbni delavci ali gospodarji. Če ima kdo neko svoto prihranjeno in vidi da mu je s tem mogoče marsikaj zase ugodnega ukreniti, da bi imel ob času bolezn ali starosti, bo v mladih, zdravih dneh izkušal še več si prihraniti, ker se mu tako še bolj nudi priložnost, da si kaj več zasluži.

V mestu ob Renu je živel z mnogoštevilno družino majhen zasebni uradnik. Čeravno od začetka ni imel ničesar, je postal vendar sčasoma lastnik lepe hiše. Na vprašanje, kako se mu je to posrečilo, je odgovoril stari gospod nekoč sam: "Hišo sem si zaslužil ob urah, ko so moji tovariši še mirno spavali". In potem je pripovedoval, da je vsako jutro zgodaj vstajal ter čas do uradne ure porabil v to, da je urejeval malim obrtnikom njih knjige. S tem si je na mesec zaslužil več kot 50 mark in ta zaslužek je nesel v hranilnico. Ko so vloge v teku časa narasle, je dal na hišo prvo naplačilo, zdaj je pa hiša brez dolga. "Po nekaj letih" tako je mož končal, "mislim stopiti v pokoj ter če bo božja volja,

pri pokojnini in najemščini od hiše mirno končati svoje življenje."

Koliko je ljudi, ki na stare dni nimajo mirnega življenja, katerega bi tako nujno potrebovali; a v svoji mladosti pa tudi niso za to skrbili, ker niso pametno hranili in pridno delali. Varčnost stori nas delavne, delo je pa vir blagostanja! Mnogo jih je prišlo po taki delavni varčnosti in varni delavnosti do premoženja. Znan mi je priprtožilezni delavec. Nima posebne visokega plačila, da, marsikomu bi to plačilo ne zadostovalo za vsakdanje potrebe. In ta mož si je v teku 10 let prihranil 2000 kron; kako to mogoče? Sam mi je pripovedoval: "Naučil sem se krojaštva v prostih urah, ko so drugi lenarili ali po nepotrebnem zapravljali marsikateri belič po gostilnah, sem jaz ostal doma ter šival. Marsikatero pikro sem moral od tovarišev slišati, da sem skopuh, posebej, čudak itd., a požrl sem jo vedno. Skopuh nisem, sam rad kaj revežem in v zadregi sem že mnogim pomagal. Zato me zbadanje prijateljev ni bolelo, ker ni bilo resnično, — a danes imam v hranilnici 2000 kron, drugi pa nič!" Omenimo le mimogrede, da je mož veren kristjan, pridlen delavec in vsem zanesljiv; zbog svoje sposobnosti je dobil tudi boljše mesto in večji zaslužek.

Iz tega vidimo, kako potrebno je, da se ta lepa čednost že mladini veepi v srce. — Mlado srce je kakor neobdelano polje; kar zasaadiš in vseješ, to bo rastlo. Na Francoskem, Angleškem in tudi v drugih deželah so vpeljali med šolarji "šolske hranilnice", in vspeh je bil sijajen. Koliko lepša in koristnega bi se lahko zotirilo, če bi se naša mladež učila varčevati, in koliko narodnega premoženja bi se ohranilo, katerega splava po nepotrebnem v tuje žepe!

Kdor živi med narodom, zapazi neperredkokrat čudno prikazne, da ljudje delajo le, kadar in koliko morajo. Veliko drugega časa naravnost prelenarijo. Tudi v drugih krajih se ne godi boljše. L. 1883 je poročalo neko dobrodelno društvo v Genfu: 1. Od 20 ljudi, katerim smo naznanili neko delavnico, da bi tam dobili delo, se jih je javilo le 5! Več obrtnikov se je zavezalo, da hočejo vsakega človeka, ki se jim naznani s priporočilom društva, tri dni vzeti na delo ter mu plačati 4 franke na dan. K društvu je prišlo 300 ljudi a le 150 jih je prišlo po poročilo, in ko so videli, da je resnica s delom, se jih je le 60 obrnilo na dotične obrtnike. 15 jih je zahtevalo že opoldne 2 franke, popoldne so izginili, drugi dan jih je prišlo le še 35, in le 15 od 300 jih je delalo cele 3 dni, 8 jih je dobilo stalno delo.

Ko bi se mogli vsi ti lenuhi pridobiti za varčnost, da bi si kaj prihranili, gotovo bi bili s tem ozdravljeni svoje lenobe in kako bi se mnogim obrnilo na bolje! Lenoba je vseh hudobij mati; ta je požrla lepa premoženja, brez dela pa ni mogoče si kaj pridobiti ali pridobljeno ohraniti. Hrani, zbiraj, množi in to te bo varovalo marsikatero nepoštenosti, ter ti storilo delo sladko in prijetno, ker boš videl sad svojega truda in napora!

A mož pošten je — solnce zlato, Ki razsvetljuje, greje svet, Ki v pisan cvet ogrinja trato, Ki vrt in gaj odeva v cvet.

S. Gregorčič, (Dalje prihodnjé.)

IVERI.

Napako boš našel tudi tam, kjer za trdno misliš da je ni.

Dobra in poštena ženska je običajno predobra za kakega slabega moža. Žal, da tega ni ob pravem času vpoštevala.

Brezdimnega smodnika je več vrst; vsaka teh vrst je pa za ljudi nevarna.

Dasiravno niso kozarčki za žganje ogledala, vendar lahko vidi marsikdo v teh kozarčkih dosti neprimlik ter nesreče.

Mož, ki je zadovoljen ob pondeljkih samo z mrzlo večerjo, se svoji ženi s tem zelo prikupi. Gospodine jo namreč ta dan zaposlene s pranjem.

Protestantizem in katoličanstvo.

Spisal Rev. I. L. Bungar.

Neštetokrat je čuti pogovore med rojaki o različnih verskih sektah, kakšna načela da imajo, v čem so si podobna, v čem se razlikujejo in si nasprotujejo pa kako se ločijo od prave sv. katoliške vere. Mnogi vedo povedati to, mnogi ono, a motijo se v kolikor toliko ti in oni, ker večinoma ne zapopadejo pomena posameznih ločin nedoslednega protestantizma. Zato sem si namenil s tem rojakom kolikor mogoče ob kratkem naštet posamezne verske stranke in pojasniti nekoliko njih sestav. Na koncu pa bom skušal pokazati nedoslednost in ničnost protestantizma, v kolikor se loči po svojih pogubnih zmotah od edino izveličavne rimske cerkve Kristove. In tako upam, da s tem spisom omogočim nekoliko zloženje in jasnejše modrovanje onih rojakov, ki se zanimajo za moderno versko vprašanje in jim je prilika dana zagovarjati pravo sv. vero proti zlotvornim zmotam odpalega Lutra in njegovih fanatičnih privrženecv.

Dostavek uredništva: Kratek životopis ustanovnika protestantizma je sledeči:

Martin Luter je bil rojen dne 10. nov. l. 1483 v Eisleben na Nemškem; oče mu je bil rudar. Luter se je izšolal na univerzi v Erfurtu, kjer je stopil istega leta v samostan Augustincev. Leta 1507 je bil posvečen v mašnika in je postal l. 1508 profesor filozofije v Wittenbergu. Leta 1510 je Luter obiskal Rim, l. 1517 je pričel nasprotovati delitvi in prodaji odpustkov katol. cerkve in je pričel ruvati proti papežu z raznimi drugimi nasprotovanji vsled česar je bil poklican pred papeža Leona X na zagovor, a se ni hotel temu pozivu pokoriti. Pri tem je Luter celo sežgal papežev ukaz, da naj uniči nekaj svojih protiverskih spisov in se je končno izjavil, da ne pripozna papeža vrhovnim cerkvenim poglavarjem, vsled česar je bil Luter izobčen iz katoliške cerkve. Leta 1521 so ga postavili v Wormsu na zatožno klopo vsled njegovega protiverskega rovanja kjer se je Luter sam zagovarjal in 3 leta kasneje (1524) ssekal svojo redovniško obleko in leto kasneje se je Martin Luter oženil z bivošo nuno Katarino von Bora. Med l. 1522 in 1524 je Luter predstavil in predelal po svojem sv. pismo stare in nove zaveze. Umril je dne 18. febr. 1546 v Eisleben, kjer je bil rojen.

"Protestantizem" se je spočel po drugem zborovanju v nemškem mestu Speier leta 1529., kamor je bil cesar Karol V. sklical somišljenike, da obsodijo Lutra in njegovo delovanje. Tako je Martin Luter proglašen kot podla propalica, ki je na kvar človeški družbi. A Luter, ki je bil tudi navzoč s svojimi pristasi, se je vzdignil zoper to izključenje, to se pravi, "protestoval" je. In tako je ime se prijelo ter ostalo kot značilno verskega odpada.

Najznamenitejše verske ločine protestantizma so evangelske in liberalne sekte. Evangelskim sektam prištevamo 1. Luterance, ki so ohranili svoj stalni, narodni verski značaj do danes; 2. Kalvine, ki se zopet ločijo v Puritance na Angleškem, in evropske Presbiterijance, Evangelee, Baptiste, Kongregacijonale, Metodiste in Episkopalee; 3. Angleško cerkev, ki pa hoče veljati za sekto kot tako, temveč se smatra za istovetno z našo pravo kat. cerkvijo, le da je ona sama brez vseh zmot; 4. Baptiste, Kvekarje in Metodiste kot nekake reakcije proti Kalvineem. K liberalni sekci pa spadajo Unitarci in Universalisti.

Evangelska sekta je prava ali ortodoška, dočim ji nesprotuje liberalna kot odpadla, radikalna cerkev. K nekaki tretji in neodvisni stranki Antisektarijanecv pa smemo prištevati Mormonee, nekaj Kvekarjev Adventiste in Novo cerkev. Imamo torej peto sekt evangelske ali ortodoške cerve in liberalno (heretično) cerkev. V nasprotjem si ogledamo bliže znamenitejšie ločine teh strankarskih skupin. Pred vsem pa se nam je seznaniti s poglavitnejšimi načeli protestantizma.

Glavno načelo reformatorjev obstoji v tem, da človeka izveli-

čajo vera pa dobra dela. Poblize pa se Luteranci bolj drže vere, dočim ostalim sektam zadostuje biblija ali sveto pismo. Da le v Krista veruješ, pa si dober za oni svet.

Duh božji je dan človeku naravnost po veri, ne pa po zakramentih.

Protestantje verujejo v nekako nevidno cerkev, obstoječo iz vseh sekt, katere izpoznajo resnično vero.

Izvor vse vere jim je sv. pismo, katero vernik prebira v luči sv. Duha.

Vsak vernik je tudi duhovnik, v kolikor namreč zamore označiti in ceniti duhovna svoja dela. Učenik zakramentov ne zavisi od osebe, ki jih deli, ampak od duha vernikov, katerim jih deli.

Od zakramentov so obdržali le krst in abhajilo, a ne splošno, kajti Luteranci in Anglekanci naravnost taje, da po zakramentih dohaja milost božja. Mnogi zametavajo celo krst otrok. Luteranci sicer niso odpravili zakramenta pokore, pač pa taje njega potrebo.

Vse sekte so si edine v tem, da verujejo v transsubstancijo, to je, da se bistvo kruha izpremeni v Kristovo telo.

Birmo — v pomenu potrjenja sv. Duha — so si mnoge sekte nadomestile z izpoznanjem vere.

Poroke pri protestantih nimajo nikakih zadržkov. Zakonske ločitve so dopuščene. Tudi ne dele zakramenta sv. poslednjega olja.

Odpravili so vero v vice in zavrgli Blaženo Devico Marijo, češčenje svetnikov in svetih podob.

Luteranci.

Luteranci — znani tudi pod imenom Evangelsko-luteranska ska cerkev — so podvrženi slovitega "augsburskega veroizpovedanja". Njih vera se je vkozenila po Danskem. Švedskemu in Norveškemu ter prevladuje na Saksonskem, Hanoveranskem in sploh po Severni Nemčiji; istotako v južni Nemčiji, na Badenskem in Wuertemberskem. Nemško prebivalstvo na Ogrskem je tudi luteransko. V Ameriki jih poznamo v treh ločinah, imenovanih po treh skupčinah ali sinodah, namreč: 1. Generalna sinoda sv. lut. cerkve v Zdr. državah 1820: svoje temeljne nauke povzema iz formule augsburškega veroizpovedanja. 2. Sinodski zbor za Sev. Ameriko 1872., ki prisega na "knjigo prave". 3. Občni zbor 1867., ki je nekaj posredok med prvima dvema družbama. Prvo teh skupšin zastopajo večinoma angleško govoreči Amerikanci, drugo Nemci, tretje pa so Angleži in Nemci.

Luteransko vero tvori 1. augsburško veroizpovedanje, katero je l. 1530; predložil Karolu V. Lutrov sodrudnik Melancthon, podpisano od 7 princev; 2. Melancthonova apologija za to veroizpovedanje istega leta; 3. spisi Smalcaldovi iz l. 1537.; 4. dva Lutrova katekizma iz l. 1529. in 5. knjiga sprave, katero je 1580. izdal 6 luteranskih bogoslovcev v latinskem in nemškem jeziku. Poleg tega so sprejeli od rimske cerkve apostolsko, atanzijsko in nicejsko vero tridentinskega cerkvenega zbora, 1545.

Njih vera taji podedvani greh, in uči, da človek izgubi višje duhovne zmognosti z grehi v poznejšem življenju. Taji tudi človekovo voljo, trdi pa, da je človek odrešen zaradi Krista po veri, in po veri sami. Luterance veruje v krst in abhajilo. Člen 10. augsb. veroizp. uči 1. da konsubstancijacija — da je Kristovo telo pričujoče v bistvu, z bistvom in pod bistvom kruha, — le nekako simbolično, duhovno pričujočnost Kristovo v sv. abhajilu; 2. ubikviteto božjo — da je Bog dejansko pričujoč v vseh rečeh in na vseh krajih; 3. nihče ni pogubljen, razen če kdo sam tako ho- bil, kajti sprava z Bogom je bila čre, kajti sprava z Bogom je bila narejena za vse ljudi. Pravce vere v vseh rečeh jim bodi le sv. pismo. Ustno izročilo ali tradicije je Luterance zavrgel, trdeč, da mu zadostuje sveto pismo, pri čigar branju ga znotraj podpira duh božji, ki ga uči, kako se mu je ravnati v življenju. Vsak kristjan je ob enem tudi duhovnik in učenik. Cerkev — po luteran-

skem naziranj — je občestvo svetnikov, v katerem se evan- gelij prav podučuje in se zakramenti pravilno dele. Vidnega poglavarja cerkve pa Luterance nikakor ne dopusti. Vse je zavrgel kot "pravo satansko krinko". Vera mu brani moliti na čast svetnikom božjim za posredovanje pred Bogom, in dovoljuje duhovnikom ali pridigarjem ženiti se. Loči se toraj lut. vera od naše katoliške v sedmih točkah: 1. deli abhajilo v obeh podobah, 2. zavrača celibat. 3. je odpravila samostanske obljube, 4. je odpravila sv. mašo kot daritev, 5. tajipotrebno sv. izpovedi, 6. se ne drži gotovih praznikov in cerkvenih postov, 7. je odpravila svetno oblačat škofov.

Ustava luteranske sekte je različna v različnih pokrajinah. Na Nemškem jo upravlja škof, ki duhovnike večinoma sam postavlja in poljubno odstavlja. Na Danskem in Norveškem so katoliške škofo nadomestili z luteranskimi, katere pa imenuje kralj. V Združenih državah ima občina več oblasti nego po Evropi. Pastorja namreč sama imenuje, ki pa je vedno odgovoren okraju in občini sinagogi.

Ta sekta priobčuje in izdaja nad sto časnikov v različnih jezikih.

Kalvinci.

Njih začetnik je bil Kalvin, ki se je rodil l. 1509. Javno je nastopil na pozorišča protestantovskega gibanja l. 1532. in 4 leta pozneje je izdal svoje "Institute". Umril je l. 1564.

Kalvin je poudarjal nauk o predestinaciji, da je namreč Bog v svojih večnih in neizpremenljivih sklepih že naprej določil gotovo število ljudi za svoje izvoljence, ki brezpogojno dosežejo nebesa, dočim bodo vsi drugi pogubljeni, naj si še toliko prizadevajo za srečno večnost — sklepi grozni, dasi resnični." Trdil pa je, da so vsi njegovi privrženci izvoljenci božji, deležni sprave daritve na križu in Kristove slave v nebesih, vsi drugi pa da bodo pogubljeni na večno, ker jim sv. Duh ne vlija v dušo za življenje potrebni čednosti. Zato pa le-ti pri abhajilu prejemajo samo kruh in vino, ne pa tudi moči tega zakramenta.

Presbiterijanci.

Osnovno načelo te sekte je, da kristjanom bodi skrb nastavljeni pooblaščenec, ki naj delajo v duhovnih zadevah, dolžnost teh pa bodi ravnati se edino po besedi božji (v sv. pismu). Drugo poglavito načelo pa je, da krščansko ljudstvo, kot verniki, imej pravico določevati v verskih preprih, ki nastajajo v cerkvi.

Zdi se, da je ta sekta bila poglavitna ločina v protestantizmu. Započel jo je Zwingli (duhovnik v Sveci) l. 1530., ki se je upal augs. veroizpovedanju. Toda fanatičnost Luterancev je bila tolika, da so nesrečnega reformatorja l. 1556. napadli in ubili. Melancthon trdi, da je bil nasprotstvu glavni vzrok, ker je Zwingli zavrgel telesno pričujočnost Kristovo v abhajilu, kar se ni jemalo z Lutrovim naukom.

Zwingli je med drugim tudi učil, da v verskih zadevah imej sv. pismo izključno in absolutno ve. Zagovarjal je tudi nauk o brez-pogojni predestinaciji, ki se razlikuje od Kalvinovega nauka v tem, da bodo pogubljeni le oni, ki zametujejo evangelije. Dalje, da abhajilo je le nekak spomin Gospode zadnje večerje, in pa onovitev. Krist pa da je navzoč samo duhovno, ne telesno. "Jesti meso in piti kri Kristovo je toliko, kakor verovati vanj." Slednjici da so tudi tisti otroci izveličani, ki umrjejo brez krsta. Od Lutra pa se je ločil tudi v kolikor je učil, da odraseni neverniki pridejo v nebesa, čeprav se jim ni pridigovala beseda božja.

Po Zwinglijevem propadu je presbiterijastvo zastopal Calvin s svojimi nauki.

(Dalje sledi.)

Nekateri ljudje sploh ne morejo počivati in mirovati. Če nimajo drugega dela, se pa jezijo sami nase in na druge.

Zobozdravniki so na boljšem pri njih pokliu kakor očesni zdravniki. Človek ima namreč 32 zob in samo 2 očesa.

Ako ravnas s psom vedno prijazno, te ne bo zapustil, tudi če nimas centa v žepu.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo:

Chicago, Ill.

1951 West 22nd Place

Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člane, na leto.....\$0.60
Za nečlane.....1.00
Za izposojništvo.....1.50

OFFICIAL ORGAN

of the

GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the

UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2487.

Subscription rate:

For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....1.00
For Foreign Countries.....1.50

31

Glavne seje krajevnih društev.

Kakor znano se vsrjšijo pri krajevnih društvih redne, ali mesečne seje, izvanredne četrtletne in glavne, ali celoletne seje. Med vsemi so najbolj važnega pomena zadnje označene, celoletne, ali glavne seje, ki se vsrjšijo običajno vsako leto meseca decembra.

Ker imamo samo še nekaj dni do onega časa, ko bodo pri naših krajevnih društvih te seje na dnevnem redu, zato hočemo tudi letos ob kratkem podati nekaj navodil in nasvetov članstvu K. S. K. J. v nadi, da bi te vrstice pedle na rodovitna tla in obrodile obilen sad v prospeh vseh naših društev in naše čislane K. S. K. J.

Povodom bližajočega se glavnega letnega zborovanja pri krajevnih društvih smo prejeli tudi od našega sobr. gl. predsednika primerno in lepo poslanico na članstvo naše Jednote; ta predsednikov oklic prinašamo na prvi strani današnje številke vsled tega, da ga bo lahko sleherni član(ica) naše Jednote že na prvi pogled videl in čital. Naša želja je, da ne zadostuje samo, da vsi člani ta predsednikov oklic, ozir. naznanilo prečitajo, temveč, da se tudi po njem ravna.

Že star pregovor nam veli: Kakoršen je gospodar, ali oče družine, takšna je tudi njegova družina. Če gre oče družine s slabimi zgledi naprej, se bodo po njegovih zgledih ravнали tudi njegovi otroci in drugi člani družine.

Vsako podporno organizacijo, ali društvo lahko tudi primerjamo kake družini; kakor delajo člani družine v slogi, ljubezni in spoštovanju eden za drugega in si pomagajo, tako je tudi pri podpornih društvih, ki se ravna po začrtanem geslu: sloga, bratstvo pomoč. Teh lepih lastnosti pa nikakor ni mogoče doseči tam, kjer ni pokorščine do gospodarja, ali predpostavljanih. Naj se predsednik društva, ali kak drugi odbornik še tako prizadeva in trudi za napredek društva, ali naj se dotičnik še tako ravna po pravilih, njegovo delo je zastoj, če ne izkazuje vsi ostali člani spoštovanja, ozir. odpora.

Uverjeni smo, da je vsako uradniško mesto pri društvu težavno in nevhvalno. Koliko prostega časa in tudi svojega lastnega denarja mora tekom leta žrtvovati kak predsednik, ali tajnik društva. Namesto, da bi žel za to priznanje in spoštovanje, mu pa članstvo kaj rado meče polena pred noge, pri raznih prilikah mu nasprotuje kolikor more. Vse to se pa vsrši vsled tega, ker se umešava v društvene zadeve, osebnosti in druge nepotrebne spletkarije, ki ne spadajo v društvo. Pri sejah je na dnevnem redu kreg, prepir in zabavljanje, namesto, da bi se reševalo prave točke dnevnega reda — v korist članstva, društva. Prav zaradi tega hodijo člani nekaterih društev neradi k sejam.

Da se vsrjšijo pri društvih temer leta marsikake nepotrebne nerednosti je temu krivo članstvo samo, pa tudi odbor. Če bi gojil vsak član pravo bratsko spoštovanje in ljubezen do svojega sobrata, pred vsem pa do odbornikov, bi šlo pri društvu vse gladko naprej; krivda na strani odbora je pa tedaj, če se ne zaveda svoje moči, oblaži in predpisov, ali pa če je odbor preveč popustljiv napram članom. Po naši sodbi bi moral vsak odbornik vedno energično nastopiti,

neoziraje se na osebnost, prijateljstvo ali kak osebni dobiček za časa njegovega uradovanja. Če želi pri društvih seji disciplinirati, kako zamorete isto pričakovati izven društva. Vsako društvo ima svoja pravila, ki so za vse člane, od prvega do zadnjega enako merodajna in veljavna. Če n. pr. prelomi kak član obljubo, da se bo vedno strogo in vestno ravnal po pravilih, tak član ni vreden da spada k društvu, ker to nalašč podira, kar drugi zidajo. Med to vrsto članov spadajo takozvani "kikarji," ki hočejo imeti povsod prvo in glavno besedo. Na seje hodijo le, da delajo zdražbe in da tega, ali onega odbornika malo "sfiskajo". En sam izmed takih "kikarjev" lahko povzroči pri društvu največje spletke in celo propast društva.

Vsled tega je dolžnost odbora, da takim "dobrim" sobratom pravočasno zamaši usta; da se ga opovrži in v slučaju vednega "kikarja" tudi suspenda od društva, da bo zopet vladal mir in sloga med članstvom. Radi onega takega člana, še ne pojde društvo raketom živžgat.

Ena, izmed najbolj važnih dolžnosti, katera morajo odborniki krajevnih društev vedno vpoštevati so izpolnjevanja točk, katera jim društva in Jednota pravila nalagajo. Kjer se odborniki ravna vedno le po predpisanih jim pravilih, tam vlada sloga in red pri društvu.

Te vrstice naj služijo tik pred letnim volitvami vsem članstvu naše Jednote v blagohotno ravnanje, da bodo člani zanaprej bolj spoštovali in čislali svoje društvene uradnike. Odkrito povedano, če bi se sleherni član ravnal po teh nasvetih, tako tudi sleherni uradnik, bi bilo poslovanje pri društvu lahko in gladko. Vse to se da doseči z dobro voljo in z zavestjo, da smo si vsi člani društva in Jednote bratje in sestre in kot taki bi se morali vedno po bratsko ljubiti, čislati in spoštovati.

K sklepu še želimo vsem krajevnim društvom pri prihodnjih volitvah največ uspeha!

Uredništvo "Glasiila K. S. K. Jednote."

Važen nasvet krajevnim društvom.

Ena izmed največjih nelepkih napak in razvad, katerih se člani podp. društev kaj radi poslužujejo je to, da zanemarjajo udeležbo mesečnih društvenih sej. O tem smo nedavno priobčili na tem mestu bolj obširen članek, oziroma oklice, ki pa po naši sodbi žal ni dosti pomagal.

Tako se nam poroča, da se je pred 18 dnevi vsršla v nekem mestu redna mesečna seja nekega društva naše Jednote, ki šteje 250 moških članov. Kaj mislite, koliko članov se je te seje udeležilo? Samo 19 (devetnajst) torej še dobra desetina ne. Res, kaj takega je vse graje vredno. Izmed 250 članov bi bilo saj pričakovati na seji morda polovico članstva, ne pa še desetine ne. Kakor je bilo s tem društvom, tako je gotovo tudi drugod, ali z drugimi društvimi; saj čitamo vedne pritožbe in kliese sobr. tajnikov v svojih naznanilih: Hodite bolj redno k društvu, sejam!

Ker se vsrjšijo prihodnji mesec glavne, ali letne seje, je pričakovati od članov, da se bodo vsaj te seje zanesljivo udeležili.

O važnosti društvenih sej ne bomo za danes več govorili, ker to

smo že šestokrat poudarjali in naglašali in bomo še ob priliki. Za danes hočemo dati odbornikom krajevnih društev naše Jednote važen nasvet in navodilo, kako bi bilo mogoče ukreniti, da bi člani bolj marljivo in redno hodili k sejam. To navodilo smo posneli od nekega društva Reda Katol. Bratnarjev in je baje zelo privlačno ter uspešno.

K seji gre vsak član bolj nerad, ker se iznebi nekaj denarja za društvo in Jednoto. Žalostno je, da gleda vsakdo tako za one cene, te, katere mora društvu plačati, a za druge nepotrebne stvari se mu pa denar nič ne smili. Kar vplačaš za društvo, vplačaš zase in za svoje domače. Ta denar ti bo v slučaju nesreče 10 krat povrnil.

Seveda, če bi blagajnik takega društva delil vsem članom na seji kvodre, pol dolarje, ali celo dolarje, bi jih prišlo na sejo še več kot potreba. In ravno te ideje se je oprijelo goroznačeno društvo s tem, da je določilo enemu članu \$1. — nagrade za vsako sejo. To se vrši na sledeči način: Društvo je vzelo iz svoje blagajne \$12. — za celo leto. Pri vsaki seji se zbra število in ime onega društvenega člana, ki dobi nagrado \$1. — zato ker je prišel na sejo. Zbranje se vrši pred sejo in predsednik drži vlečeno številko tajno; naznanijo jo šele po zaključku seje. Če je morda dotični član navzoč pri seji, se mu izplača dolar nagrade, katerega vsekakor z veseljem vzame in nese domov. Če pa ni istega člana na seji, se da dolar zopet v društveno blagajno.

Imena ozir. zaporedne številke vseh članov naj se spiše na male kartice; te kartice se lahko rabi za vedno. Ko se vleče številko morajo biti v klobuku, ali vrečici zmešane vse kartice skupaj; vleče se samo eno (poljubno), in položijo isto zopet nazaj; med sejo je vsak član radoveden, če je bila morda njegova številka vlečena, da bodobit \$1. — zato, ker je prišel na sejo. Če se pa določi \$2. — nagrade, pa člane še bolj vleče.

Verjemite nam, če upeljete to navado, da bodo društva dajala nagrade članom na sejah, bo prihajalo na seje veliko več članov. Marsikak član ki morda dobi nagrado, da isto zopet društvu nazaj; če je pa slučajno vlečena številka člana, ki ga ni na seji, pa roma nagrada zopet nazaj v društveno blagajno. Ta način, bi bilo priporočati osobito večjim društvom, pri katerih je običajno vdeležba pri mesečnih sejah bolj pičila.

Poskusite torej z našim nasvetom!

Vojno-hranilni certifikati.

V ponedeljek dne 3. decembra bodo Združene države pričele prodajati nove vrste bondov, kar bo omogočilo vsakomur štedenje v malih vsotah. Vsakdo bo lahko naložil denar v takozvane "War-Savings Certificates" (vojno hranilne izkaznice), ki bodo zelo enostavne in se jih bo lahko kupilo kot poštne znamke. Načrt o prodaji teh certifikatov je obelodanil državni zakladničar Mr. Adoo dne 14. novembra t. l. Pri tem mu bo šel na roke Vojno-hranilni odbor sestojec iz sledečih odbornikov: Frank A. Vanderlip, New York, predsed.; Mr. George Bass, Frederic A. Delano iz Chicaga, Ill.; Henry Ford, Detroit, Mich.; Eugene Meyer ml. New York in Charles L. Baine, Boston, Mass.

Vojno hranilne izkaznice, ki bodo stale po 25 centov komad, se bodo zamogle kupiti na poštah, uradih, bankah, železniških postajah itd. Ko se bo pričela prodaja, se bodo lahko kupile te izkaznice vsaki čas. Nosile bodo 4 odstotke letno obresti, katere bodo priletele glavnici četrtletno. Certifikati bodo datirani z dnem 2. januarja 1918 ter bodo plačljivi nazaj 1. januarja 1923, torej čez pet let. Kot jamstvo za nje je vse premoženje Združenih držav.

Na te certifikate ni nobenih davkov, kar bo nakup še bolj pospeševalo. Nikdo ne bo mogel nakupiti hkratu več kot za \$100 vrednosti in nikoli več kot za skupno \$1000.

Ti certifikati bodo izdani v 2 denominacijah in sicer: "War-Savings Stamp" (vojno hranilne znamke), ki bodo stale od \$4.12 do \$4.23, namreč meseca decembra in januarja 1918 \$4.12 in potem vsak mesec 1 cent več; ta

se namreč naraščajoče obrest. War Savings Stamp bo vreden \$5.00 dne 1. januarja 1923. Druga denominacija je takozvani "Thrifty Stamp" (varčnostna znamka), ki stane 25 centov.

Meseca decembra t. l. in januarja 1918 se bodo prodajale vojno hranilne znamke po \$4.12 komad. Vsak prihodnji mesec leta 1918 pa bodo stale 1 cent več. Vse vojno hranilne znamke, prodane leta 1918 in pa prihodnji mesec bodo zamenjane od države za denar 1. januarja 1923 in sicer po pet dolarjev komad. Razlika od kupne cene do \$5.00 so obresti, katere bo plačala vlada kupecem.

Z nakupom prve vojno hranilne znamke bo kupec prejel brez stroškov vojno hranilni certifikat v katerem bo prostora za dvajset varčnostnih znamk (Thrifty Stamps). Kadar bo certifikat napolnjen v mesecu decembru 1917 ali januarju 1918, bo kupeca stalo \$4.12 za vsak War-Savings stamp ali \$82.40 za ves napolnjen certifikat in 1. januarja 1923 bo plačala vlada za njega \$100.00, pri čem bo imel kupec \$17.60 dobička, ker bo rabila država njegov denar.

"Thrifty Stamp," ki stanejo 25 centov vsak, se bodo nalepili na "Thrifty Cards" (varčnostne karte), ki se bodo dobile brezplačno. Te varčnostne znamke ne bodo nosile obresti, pač pa se bodo obrestovale varčnostne karte, ko bodo napolnjene, to je, ko bodo nakupljenih za \$4.00 znamk, potem se bodo zamenjale za "War-Savings Stamp, kar bode nosilo 4 odstotke obresti. Doplačalo se bode le razliko, ki bo znašala od 12 do 23 centov, to je razlika med \$4.00 in med ceno "War-Savings Stamp."

Ako bode kdo rabil denar preje kot leta 1923, bode vlada kupila te certifikate nazaj in v tem slučaju bo plačala 3 odstotke obresti imejitelju. Vse podrobnosti bodo razvidne na certifikatu.

Denar, ki ga bo vlada dobila na ta način, bode porabljen v vojne svrhe. Večina denarja bode potrošena v Združenih državah.

Vlada je za zboljšanje delavskih plač.

Iz Washingtona, D. C. poroča dopisnik nekega čikaškega lista, da je izdala vlada letos, dne 1. novembra svojo izjavo o stališču delavcev ali o delavskih razmerah za časa vojne. Pred vsem se bo skušalo suspendirati morebitne stavke, dalje bo vlada nastopila za splošno poboljšanje plač delavcem, ki so zaposleni pri kaki vojni industriji; tudi se bo skušalo povzvišati cene nekaterih izdelkov, da bo mogoče doseči povzvišanje plač.

Predsednikova delavska komisija, koji načeljuje delavski tajnik Wilson in John H. Walker iz Illinois, član te komisije se je sešla te dni v Washingtonu kjer se je govorilo o poravnani stavki Clifton — Morenci — Metcalf bakrenega rudarskega okrožja v Arizoni. Po tem načinu se bo skušalo uravnati tudi probleme pri drugih industrijskih podjetjih ki proizvajajo vojni material.

Po tem načrtu naj bi se delavci dogovorili in zedinili, da ne bodo vpriparjali stavk, s kojimi hočejo siloma doseči povzvišanje plač ali kake druge zahteve. V takih slučajih naj bi se obrnil poseben pritoževalni odbor na vlado Združenih držav, ki bo izrekla svojo razsodbo.

Državni administrator bo pred vsem zahteval pojasnila, če je bilo povzvišanje plač delavcev opravljeno ali ne. Ako bi n. pr. administracija po svojem prepričanju rada povzvišala plačo in bi ni imel pri tem delodajalec primernega dobička, se bo administracija obrnila na predsednika Združenih držav, da naj za nekaj poviša ceno onih izdelkov; na ta način se bo ugodilo delavcem in tudi delodajalcem.

Skoraj gotovo se bo to metodo vporabilo tudi v stavki 3,000 delavcev, zaposlenih v Fore River ladjedelnicah v Quincy, Mass.

Vlada je že odposlala tjakaj svozaga posredovalca.

Označena družba se je zavezala, da bo plačevala svojim delavcem po lestvici, kakoršna je mornarični department določil za ladjedelnice (navy yard) v Bostonu. Pri tem so se pa sedaj mehaniki pritožili, da se jim plačuje prema-

lo, ker je družba iste uvrstila v vrsto pomočnikov — mehanikov. Fore River tovarna gradi številno grovovskih parnikov in ladij; od 65 do 70 odstotkov teh ladij je pa določenih za vlado; ta odstotek se bo pa kmalu še povečalo, kakor se danes uradno poroča. Lastniki te tovarne so že podpisali z vlado pogodbo na podlagi gotove odstotne mere dobička; sedaj bo pa država nekaj več plačala za blago, da bodo dobili delavci lahko povišano plačo.

Tajnik Wilson je brzojavil predsedniku, da bo dobivala sedaj vlada lahko vsak mesec 10 milijonov funtov bakra, ker je rudarska stavka v Arizoni poravnana, ki je trajala že letos od meseca julija.

Delavski tajnik Wilson je navedel v svojem poročilu o poravnani stavki v Arizoni način, kako je mogoče sliha delavska vprašanja na konkreten način rešiti. Tajnik Wilson omenja:

"Pred vsem morajo družbe in delavci napeti vse svoje moči, da se zamore zagotoviti kar najboljše uspehe pri produkciji bakra; pri tem se mora upoštevati tudi disciplino in pa zdravstvene ter varnostne razmere delavcev.

Drugič: družbe naj bi se ozirale še na stare pritožbe od strani posebnih odborov in odsekov delavcev v dotičnem okrožju. Doselej je bilo zastopnikom delavstva težko kaj umestnega doseči, ker so imele le družbe prvo besedo. Ako bi se pa za naprej ravnalo po gorinavedenemu načinu, bi se dosti pritožb lahko olajšalo in hitreje reševalo. Ako bi pa še vse to nič ne pomagalo, naj se stranka obrne s prizivom naravnost na državnega administratorja, kojega odlok bo merodajen za obe stranki.

Tretjič: Delavcem stavkarjem naj se zopet zagotovi delo izven teh okoliščin, ki so morda kedaj kaj slabega govorili napram Združenim državam, ali onih ki so člani kake organizacije, ki ne pripozna obveznosti pogodbe; izvzeti naj bi bili končno tudi oni, ki niso do dobrega v delu izvežbani.

Pri zopetnem nameščenju delavcev, stavkarjev v Globe-Miami okrožju se je to vprašanje snatralo v širšem smislu kot stavko okrožja ne, pa kot stavko kakega posameznega rudnika. Ta način se je sprejelo vsled tega, ker vlada po celi deželi pomanjkanje delavcev; zaradi tega je treba gledati na vsako delavsko moč.

Četrtič: V Globe-Miami, Ariz. bakrenem okrožju je nastala stavka, ker so delavci zahtevali povzvišanje plač. To opravičeno zahtevanje je bilo treba bolj podrobno preštudirati, da se je prišlo do pravih vzrokov kakor: lokalne razmere, stroške za prežitek delavstva in finančne razmere dotičnih rudarskih družb. Ako se hoče uvesti slične investicije na kak vplaven način, vzame za to dosti časa; radi tega ni predsednikova komisija uvela take investigacije v tem slučaju.

Je pa ta komisija takoj označila glavne točke in vzroke na podlagi katerih se je moralo izvesti povzvišanje plač; pri tem se je oziralo na dejstva, kakoršna je našel in odredil državni administrator. Komisija je zahtevala, da naj državni administrator določi povzvišanje plač rudarjem, da se bodo zamogli vsaj skromno preživljati v sedanjih časih draginje.

Če bi n. pr. v bodoče v takih slučajih, državni administrator priporočal povzvišanje plače in če bi to povzvišanje dajalo tudi družbam nekaj primernega dobička pri sedanjih cenah bakra, tedaj naj bi predsednikova komisija takoj to povzvišanje plače tudi odobrila in določila; družbe naj bi dajale delavcem povišano plačo takoj prvi dan, ko se isti zopet vrnejo na delo.

Če bi pa po administratorju pripoznano povzvišanje plače ne donajalo primernega dobička rudarskim družbam — po sedanjih dnevnih cenah bakra, — tedaj naj se obrne komisija naravnost na predsednika, da naj poviša za nekaj tudi predajno ceno bakra, kar bo povečalo družbam dobiček."

Kiruna-Vara—gora železa.

Po G. Greimu priredil V. Šarabon.

Marsikdo je že slišal ime Geli-vara in se spomnil na ogromne množine železa, ki počivajo tam gori na severnem Švedskem. A še

dalje naprej proti severu, 100 km od Gelivara, je druga skupina železa, bogatejša nego ona na jugu. Imenuje se Kiruna-vara; znana sicer že v 17. stoletju — prim. Regnard: Voyage de Laponie — ni mogla zanimati oddaljenih krogov, že zaradi oddaljenosti in nepristopnosti ne. V zadnjih desetih letih pa so začeli z veliko vnevo proučevati tamosnje razmere in svet se je čudil. Glavni rudni gori sta Kiruna-vara in Luosa-vara, izkoriščajo pa dosedaj samo prvo. Ruda se dobi na razdaljo 5 km. Grič Kiruna (vara, slov. skala, grič) sam je dolg v 5 km in obstoji v višjih delih izključno iz železne rude. Štejem — v višini, najvišja 248 m nad jezerom Luosa, 748 m nad morjem. Luosa-vara je pa dolg 1.2 km; poleg teh dveh krajev so dobili še skupine rude, a ne tako bogate.

Da bi spoznali debelost železnih plasti in globino, do katere seže ruda, so vrtali na več krajih z diamantom, vsega skupaj do konca l. 1910 5997 m. Navrtali so 300.6 m pod gladino jezera Luosa, torej nad 548 m pod vrhom najvišjega kirunskega griča in še ni bilo konca rude; vrh tega je bila pa širina rude spodaj večja nego na višini. Kako globoko seže ruda, še sedaj ne vedo, po mnenju inženirjev gre v velike globine. Pri Luosavara sicer tudi niso dosegli dna, a videli so, da spodaj plasti niso več tako široke kakor zgoraj.

Največja širina rude v griču Kiruna znaša 164 m, poprečna širina 78 m; z vpoštevanjem vseh mogočih količin so določili množino rude pod Kiruna-varo (seveda, če vzamemo globino 548 za dno) na 740 milijonov ton. Geli-vara ima 270 milijonov, torej malo več nego tretjino one v Kiruna.

A čuditi se ni samo množini, preseneti nas tudi kakovost. Večinoma je ruda čist magnetit, skoro brez vsake primesi. Iz kemične sestave magnetita preračunjena teoretična vsebina železa v magnetitu znaša 72.4%, pri najčistejših oddelkih v Kiruna pa kar 70-12%.

Znamenito je dejstvo, da se od časa, ko odcepijo posamezne kose, pa do nakladanja v mestecu Narvik ob Atlantiku in do izkladanja v kakem drugem evropskem pristanišču vsi vse mehanske, ni treba nobene človeške pomoči. V večji meri je bilo pa kopanje mogoče šele, odkar so zvezali Kiduno z Narvikom. Leta 1884. so dobili Angleži dovoljenje sezidati železnico Luleå-Geli-vara, a ker se niso držali določb, jim je leta 1891. švedska vlada vzela koncesijo in sama dozidala progo. Leta 1898. so določili skupno z Norvežani, potegniti železnico do morja, do Narvika. Že leta 1899. je prišel prvi vlak v Kiruna, kjer so bili l. 1898. začeli s pridobivanjem železa. A v velikem slogu je bilo to mogoče šele potem, ko je bila proga dodelana do Narvika in s tem do morja, ki nikdar ne zamrzne. Po Švedskem so s pomočjo železnice rudo lahko prepeljavali sicer tudi pozimi, a to je predrago; do Atlantika je pa proga le kratka. Že 15. novembra 1902 je bila proga končana in istega dne je odšel že tdi prvi vlak železa v Narvik. V letih 1907—1910. so izpeljali na leto povprečno poldrugi milijon rude, Gelivara pa proizvaja sedaj na leto samo 1.2.

Železo gre večinoma v nemška pristanišča. Pred dobrih desetimi leti ni bilo razen par Laponev v Kiruna še nobenega človeka, danes je tam mestec s približno 10,000 prebivalci. Pokrajina sama je polna močvirja, jezer, semintja rastejo breze. Razen šol so vsa poslopja lesena; a brez ne porabijo za stavbe, les pripeljejo iz juga, breze morajo ostati tam, da varujejo mestec proti vetru. Celo pri izpeljavi cest so se ozirali nanje.

Zanimiva je rast prebivalstva. 1899:0; 1900:312; 1902:2189; 1905:6138; 1909:8013, sedaj ne kaj nad 10,000.

Srednja letna temperatura znaša —1.5 stopinj Celzija, zima prinese večkrat —20 do 35 stopinj Celzija, in veliko snega, vrh tega pa enomesečno noč. Poleti pa traja najdaljši dan tudi en mesec; pravijo, da ga še težje prenašajo kakor noč.

Tu gori je prihodnost.

Ko bodo nastopili enkrat zopet dobri in srečni časi, se bo solnce sreče smejalo slehernemu v o braz.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

od ustanovitve do 1. novembra 1917 skupna izplačana podpora
\$1,314,731.79

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francić, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
John Dečman, P. O. Forest City, Pa.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon pisarne: Canal 2487. Telefon stanovanja: Canal 6306.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika. JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Članom in članicam društev K. S. K. Jednote v državi Wisconsin se tem potom naznanja, da smo prejeli od državnega zavarovalniškega oddelka države Wisconsin "licenco" ali postavno dovoljenje za poslovanje. Omenjena licenca bila nam je izdana od Hon. M. J. Cleary, zavarovalniškega komisarja dne 9. t. m.

Vem, da je cenjeno članstvo krajevnih društev v državi Wisconsin nestrpnost pričakovalo tega veselega dogodka, kajti prejel sem marsikatero vprašanje od strani društev, uradnikov, kedaj bomo dobili postavno dovoljenje ali če se bode isto sploh dobilo. Lahko si predstavljam stališče, v katerem so se nahajali društveni uradniki omenjenih društev, od onega časa, ko se nas je zatožilo na zavarovalniški oddelek in ko je državni zavarovalniški komisar poslal na vsa krajevna društva prepoved, da se ne sme pridobivati novih članov in članic za K. S. K. Jednote, dokler ne dobimo postavnega dovoljenja.

Glavni odbor Jednote je že pred leti skušal dobiti omenjeno licenco, toda naša prošnja je bila od državnega zavarovalniškega komisarja odklonjena, kakor se je odklonilo tudi prošnje marsikateri drugi Jednoti ali zvezi. Vzrok temu je bil strogi zakon, kateri je bil v veljavi v imenovani državi. Zadnja zakonodaja pa je ta zakon precej spremenila in tako je bilo nam mogoče priti do postavnega charterja.

Vsak član(ica) sme biti ponosen na to in je vsakterega dolžnost, da agitira in pridobiva kar največ mogoče novih članov in članic pod zastavo K. S. K. Jednote.

In ker je zadnja legislatura države Wisconsin odobrila tudi zakon, ki določuje, da smejo bratske podporne organizacije sprejemati in zavarovati tudi otroke, vsled tega apeliram na cenjeno članstvo vseh krajevnih društev spadajočih pod okrilje naše mogočne organizacije, da deluje za napredek in razvoj K. S. K. Jednote. Veliko lepega in rodovitnega polja je še ravno v državi Wisconsin, kjer je mogoče pridobiti mnogo, mnogo članov in članice ter otrok pod zastavo K. S. K. Jednote.

Na delo torej dragi sobratje in sestre! Oprimimo se dala še danes! Sedaj se vam ni treba bati agitirati za Jednote, misleč, da Vas bode zopet kedo zatožil državnemu zavarovalniškemu oddelku. Ta strah je odstranjen. Postavno dovoljenje v to imamo in državni zavarovalniški oddelek hoče in želi, da pridobivate novih, čilih in zdravih moči Vašim društvom in K. S. K. Jednoti. S pridobitvijo novih članov in članic ne boste koristili samo društvom in K. S. K. J., marveč boste s tem tudi pokazali državnemu zavarovalniškemu oddelku, da ste pravi naprednjaki na društvenem polju, ter da se zavedate svojih dolžnosti kot člani in članice dišne in mogoče organizacije K. S. K. Jednote, kar vam bo v čast in ponos.

Upajoč, da bom v kratkem času prejel lepo število novih članov in članov, ter želeč obilnega uspeha,

sem z bratskim pozdravom udani sobrat,

Jos. Zalar, gl. tajnik.

Glavni urad 17. nov. 1917.

Ni kazalo...

(Z naših gor. — Spisal Franc Kočan.)

Iz doline se je čulo zvonjenje — toda le, če je slučajno veter potegnil po strugi gori in se to le v polahkih tresljajih, pojemajoč in gubeč se v ozračju.

Stari Mihol — dosedanjí gospodar na Kumrovini — je odmolil, kakor in kolikor je imel navado moliti zadnje čase, ko je moral zaradi bolezni celo ob nedeljah ostajati doma. Z eno nogo — z bolno nareč — je klečal na stolu in s komolec se je naslajal na mizo. Skozi malo, zakajeno okence pa je gledal presto doli po kotlini.

Danes ni bila nedelja, tudi praznik ne.

A nekaj drugega je bilo: Kumrov Anže in pa Tirova Polonica sta se zaročila pred tedni in se poročila danes, prav tedaj-le.

"Opravilo bi moralo minuti vsak čas," je mislil Mihol. Odprl

je okence in pomolil glavo na prosto. Šlihal ni več dobro — šlo mu je na šestdeseto —, zato je zasuknil glavo proti gabrski cerkvi in nastavlil levo uho zračnim tresljajem, ki bi imeli priti iz doline. Pri tem je malce zijal, da se mu je zaradi pomanjkanja zob očrtala krog ust mala dolinčasta globina.

"Bo!"

Potem je pomolil še za srečo mladih novoporočencev.

"Tako!"

In nato ga je nekaj gnalo, čes: ven bi šel pogledat, ali kmalu pridejo...

V izbi je bilo temno. A zunanaj se je umikala jutranja megla solnčnim žarkom.

Šel je.

Vendar je bilo še dokaj hladno in mrzlikavo. Tako je v pomladnih jutrih sploh po naših gorah. Veter je otresal roso raz dreve.

Tja doli v ravan se je lijasta kotlina širila bolj in bolj; to pomlad se je bila porastla z zelenjem ne navadno zgodaj in dokaj bujno. Po ravnini pa — se je videlo —

je poganjalo zelenje še gosteje. In iz zelenja globoko doli je rdečela kakor na izpremembo streha farnega zvonika.

Od tu se je čulo zvonjenje — toda le še v posameznih presledkih.

O — tje doli si je želel Mihol zopet jedenkrat! Od lanske jeseni — tedaj ga je bila ošenila smreka tam v Lomeh — se ni premaknil pol ure od hiše. Celo danes je moral ostati za varuha doma.

Hm — a vendar je bil v mislih doli — doli-le... Mislil je na Anžeta, mislil je na Polonico, mislil — no — stalno ni mogel misliti na nič: — veselo nemiren je bil, ali pa nemirno vesel — vse ob njem.

"Glej, kdo bi bil mislil!" si je dejal, "kako kmalu se je naredilo! Še kazalo ni tako, a vendar, naneslo je tako. In prav je takol!"

Stopical je v hišo po kozuh in potem — ni mogel drugače — zavil jo je tje na hribeček nad ovinkom. Tam mimo je držala pot iz doline.

Med tem je bila izginila megla do cela in zablistnilo se je sedaj tu, sedaj tam po rosinah vejah.

Mihol je bil vesel. No, in kako ne! Hm.

"Ali je kaj kazalo?" se je vprašal.

"Nič, prav nič! Še tedaj ne, ko je bil odšel Anže k vojakom."

Kaj človeka vse zadene!

Ono jesen so mu bili potrdili Anžeta. Mihol je bil slaboten že tedaj, in Barba priletna; pa samo tega sta imela, samo Anžeta. To je bil udarec!

No, župan doli v dolini je obetal, še: "Izpustili ga bodo; vidva sta slabotna in dom je obširen!"

"Bog daj!" — je želel Mihol.

Odslej se je upiral s posestvom sam. In Barba je delala, moj Bog, pokala, pa molila za Anžeta.

Kolikokrat sta govorila o njem!

Da bi pač izdale kake prošnje! Da bi prišel res — posestvo bi mu izročila — brez skrbi in v dobre roke bi je izročila — in potem bi mu pomagala pri delu do tlej, da se oženi, ali kaj že...

No, oženi! Posestvo na Kumrovini je bilo trdno že od nekdaj. In Anže! Pošten in moder fant je bil vedno. Nihče mu še ni očital ničesar.

Ali izbral si bo sam — tako sta sklepala — branila mu ne bode ta in prigovarjala tudi ne kdo ve kaj. Izbral si bo pač sam najbolje. Dobro in pridno ženo bo privedel v hišo, in na starost jima bo še kaj postregla obema.

In ob takih prilikah so ušle Miholu misli kar tako na Tirovo Polonico.

Tirova Polonica je imela tedaj osemnajst let. Zrastla se je bila vitko in na visoko in v značaju ji je ostalo nekaj otroških let: tisto udano in prikupljivo vedenje namreč. Doli niže sta stanovali in gospodarili Polonica in njena mati. Pa na Kumrovino sta hodili pomagat delati ob žetvi, ali sicer, kadar je bilo dela veliko. Polonica ni bila napačno dekle; zadnji čas se je hodila šivati učiti po dvakrat na teden v dolino. Mati pa je bila vdova od onega časa, kar ji je ubilo moža v Videmskem lomu.

"Glej, Polonica bi bila!" — je dejal Mihol Barbi.

"Ali!" — je ugovarjala Barba — "kako? Anže in Polonica! Bogata ne bo in ali je kdaj kazalo kaj posebnega?"

"No posebnega ne, ali..."

Kljub temu ni mogel Mihol s pridom misliti na kako drugo kakor na Polonico. Tudi na Orlikovo Julo ne.

"A jaz bi mislila, da bo ta."

Barba je imela v mislih Julo.

"Boš videla, da ne!"

In Mihol je ostal pri svojem kljub temu, da ni kazalo posebnega prav nič; celo zadnji čas ne, predno je bil odšel Anže k vojakom. Res, — kakor bi bil nekaj slutil tedaj...

"Polonica!" ji je dejal včasih Mihol prve tedne po Anžetovem odhodu, ko je dekle odhajalo v dolino, "poglej, poglej na pošti če ni morda kaj pisma za nas! Lahko mi storiš to, ko greš ravno mimo."

"Bom, bom", je vselej obljubila Polonica.

In proti večeru, ko je navadno prihajala domov, je Mihol običajno delal na njivi vrh klauca. Že od daleč ji je klical nasproti:

"No, ali je kaj!"
"Nič, čisto nič!" je dejala navadno.

Anže prve tedne ni pisal. Novega menda ni vedel, kaj veselega tudi ne. In tožiti ni hotel.

"A stavi, v par tednih bo pisal, je dejal Mihol sam pri sebi.

Pozneje je zopet čakal tako ob popoldnevih. Ob nedeljah je pa stopil včasih za trenutek gori k županu — Mihol je bil še zdrav tedaj — in vselej je tolkel potem z veselejšo nado po jarkasti poti navzgor proti Kumrovini.

"Bog daj! Morebiti se bo vendar le kaj naredilo in napravilo."

"No!" je zopet klical enkrat pozneje Polonici nasproti, ko je prihajala po klancu navzgor. Dekle je bilo videti bolj rdeče tje v lica kakor sicer; stopalo je hitreje in gledalo živeje. — Tedaj je Miholu nekaj reklo, da ne bo brez nič. Har!

"Bo nekaj, kaj ne?"

"Pismo, oče! Od Anžeta — ali prav za prav ne vem. Iz Ljubljane je menda."

"Tako! No; lej, lej! Čakaj — pa preberi: jaz ne vidim več prav bistvo. Kaj neki piše?"

Anže ni pisal nič posebnega. Vse, kar je povedal, je vedel Mihol že naprej: da se mu je izpočetka hudo godilo, zelo hudo — pa da se je pozneje privadil...

Hm: kakor vsakdo. In prav, da se je. Mihol je bil vesel, da je vsaj vedeti dal o sebi Anže.

Prav! In dalje: — da ga žene nekaj ven, ven iz mesta v domače gore, po kotlini gori v domača brda in domače goličave. Človek res ne pozabi svojega doma.

Potem: — da je v mislih vjednomer doma, da se spominja, kaj neki delajo domači sedaj, kaj se dej, in ali so vsi zdravi i. t. d.

In nazadnje je poprosil, da naj pri županu store, kolikor morejo... Ta Anže! Miholu so stopile solze v oči.

Potem se mu je tožilo za Anžetom bolj nego doslej.

"Ali bo neki kaj — ali ga bodo izpustili?" — je mislila Barba vjednomer.

"Ne upam mnogo" — govoril Mihol — "hriboveci smo pri gospodi zapisani nazadnje. In to reč ima gospoda vrokah."

Barba je tarnala in molila odslej še bolj. Stvar se je vlekla res predolgo, da bi bilo upati kaj.

"Malo še upam, prav malo" — je tožil Mihol tudi Polonici, če je slučajno govor nanesel na to — "ne verjamem več dosti."

"Ali res ne?" je vprašalo dekle skoro žrlostno, pa povesilo glavič, češ: "Ali se ne da pomoči?"

"Kako? Glej: kako?" — se je ustavil Mihol — "vidiš, to je dandanes težko, hm, težko..."

Vendar je upal na skrivnem še vedno.

"Kaj bi!" — se je hrabil — "bo že kako; kakor je božja volja!"

Potem je molil ob nedeljah še zvestejše in na pol na glas. Ko so drugi odšli iz cerkve, je vselej poseedl še malo in se priporočil sv. Miklavžu, ki je imel poleg Miholove klopi v zidu vdolan svoj tron.

In res!

V tem so se zasukale reči drugače, kot bi bil kdo mislil. Koliko skrbi si človek dela brezpotrebno! Hudo se je bilo storilo — res — a vendar dobro.

Lansko jesen je namreč bilo. Grajščinski so gori v Lomeh posekovali gozde, in Mihol je bil najet, da je nadziral in pomagal. Žagali so in sekali vse vprek. Ravno pod njim v bregu sta posekavala Lovrin in Grapnik; malo višje gori so pa drugi klestili in majili posekano smreko. Deževno je bilo in deblo je ležalo v bregu, z debelim koncem navzdol. In prav tu spodaj je stal Mihol, pa gledal, katero stran bode ta zvrnila Lovrin in Grapnik svojjo...

Hu —!

Tedaj je nastal obupen krik tam zgoraj:

"Beži, beži!"

Tisti hip ga je že zadelo od zadaj. Naenkrat mu je vzeło zavest. Nič ni čutil, nič mislil. Sabo neka hlastava govorica in pa obupni klici so mu zveneli kakor iz kake daljave. (Nič drugega! In razlagati si ni vedel ničesar...

Pa to je bilo le za hip. V naslednjem trenutku se je zavedel v Lovrinovih rokah.

Smreka se je bila namreč izprozila vsled mokrine, zdrčala,

ga vrgla v stran in ga poplazila po levi strani.

Domov so ga prinesli in potem je trpel — uh, tega ni bilo prestat!

Barba v prvem hipu ni vedela kaj početi.

"Mrzlih obkladkov, mrzlih obkladkov!" — je ihtela vjednomer.

"Mrzlih obkladkov!" — in iztikala je po vseh kotih, zagrabila sedaj to, sedaj ono, pa nazadnje vendarle ni vedela drugega kot: "mrzlih obkladkov, mrzlih obkladkov!"

Sosedje so svetovali to in ono. Ko se je pa Mihol dobro omislil, je bila njegova prva misel — Anže.

"Sedaj mi ga bodo dali — mi ga morajo dati!" — je dejal in naročil Barbi, naj gre v kratkem k županu.

"Oh, da, oh! In kdo bo gospodaril, moj Bog, sama ne morem vsega..."

In tedaj je bila Miholova druga misel — Polonica.

"Glej!" — je dejal — "Polonica naj pride. Tirova Polonica, nobena druga."

In res je prišla. — To dekle je znalo postreči človeku.

"Ali vam je zelo hudo, oče?" — je vprašala takoj.

"Seveda!"

"Oh — že vem: po Jaklja pojdem na Voljčjo. On vam bo pregledal nogo in prevezal jo. On zna; v par tednih bode zopet zdravi, če ne prej. Takoj pojdem!"

Še oddahnila se ni utegnila. "Pa ne hiti preveč, Polonica, da se ne prehladiš po poti; mrzlo je" — jej je naročala Barba pri odhodu.

"Nič se ne bojte!"

Proti večeru je prišel Jakelj. "Bah, zlomljeno! Mgm! In pretresel si se; po levi strani! Gm: poravnalo se bo že. — Tako pa tako,..."

Jakelj je znal, in Miholu je izdatno pojenjalo. Poslej je mogel vsaj mirno ležati. Ležati! Da: kaj se pravi ležati in le ležati, to ve tisti, ki je kaj preležal na svetu.

Mihol je preležal celo jesen. In ta čas je ostala Polonica na Kumrovini. On je ležal v čumnati za vrati na postelji, Polonica pa je šivala nasproti pri oknu.

Vreme ne bilo slabo. Deževalo je neprestano in jesenska burja se je zgodaj oglasila po gorah. Tedaj je čutil Mihol bolečine hujše nego sicer.

Včasih je za izpremembo opazoval samotno muho, ki je še v tako poznem času brenčala pod stropom in se, kakor v omedlevici, sukala v vedno manjših kolobarjih.

Postal je otožen pri tem. Težko mu je delo to mušje brenčanje.

"Glej Polonica" — je dejal — "tudi jaz sem oslabil na zimo kakor ta-le muha. Kdo ve, če morda ne zaspij tudi jaz!... Starost me daje in zima me skrbi."

No, dekle ga je potolažilo vselej.

"Oh, oče, to se vam le bolj zdi. Ali ne veste, kako trdni ste bili še tam po leti? Delali ste in upirali ste se za dva druga. Kaj tisto: noga se vam poceli — Jakelj je obljubil za trdno — in ozdraveli bode brez zimo. Pomladi bo pa zopet dobro."

"Delaj za dva druga? Hm" — je poprijel Mihol — "ne verjamem. Ali odslej ne bom več, to čutim; čeprav bi komaj bilo, da bi res. Dela bo pri hiši toliko, Anže pa — Anže..."

Solza mu je prišla v oko.

"Anžeta vam izpuste domov, prav gotovo. Vsaj sedaj ga vam izpuste!"

"Bog daj, res!"

Upal je Mihol, upali so vsi. Saj se je obetalo še nekaj. Prošnje so bili napravili na glavarstvo in storili sploh vse, kar je bilo treba.

"Kaj, če ležim" — je tožil Mihol, "da le Anže pride, potem — potem bo dobro, vse — vse..."

In kako hitro je to prišlo potem!

Zima je nastopila, za čuda inila zima. Po prekopih in na osoju je sicer obležalo nekaj snega, a proti solneu skoro ni bilo videti nobene belote.

Miholu se je obračalo na bolje. Pred Božičem, ko je bilo posebno toplo, se je potrudil ob pa-

lici čez prag in sedel na klopec pred hišo. Po kotlini se je že prevrila rjavkasta trava na dan.

Solnce se je upiralo ob pobočju in hotelo že peči in žgati. Pred hišo v prahu je greblo par koldšij. Barba je že prekopavala nekaj tam v bregu.

Ob takih prilikah sta se pomenila s Polonico kaj veselega. Zadnji čas je prihajala bolj na redko. No saj tudi trebr ni bilo. Še to malo bolezni bo prešlo, ko se vrnejo tiči in ko ozeleni dolina.

Mihol je gledal z upanjem v prihodnost.

Nekoč je hotel iznenaditi Polonico z vesele novice. Bilo je v soboto pred novim letom. Anže je bil pisal.

"Nekaj novega, Polonica", — je dejal, ko je prišla zopet.

"Kaj neki?" — je vprašala; ali je slutila ali ne, kdo ve?

"Nekaj veselega."

"No!"

"Pismo. — Na beri!"

Anže je pisal, da je prost, odpuščen, da je spravil svoje reči, da odrine v kratkem, pa da bo — kakor danes zvečer — za gotovo že doma. In dalje, da se hoče lotiti dela, in delati pridno, pa da se misli oženiti kmalu po prihodu:

"— stari ste že in slabotni, a pomladi se začne delo. Mislim, da bode moje misli: izbiraj: ni sem veliko, vendar, zdi se mi, da sem izbral prav. Dobro jo pozna te; za naš dom je kakor na aš. Več se bomo dogovorili, ko pridemo."

"Torej še danes ima priti", — je dejala Polonica nekam zamišljena.

"Da", — hotel jo je dražiti Mihol — "in potem, ali si brala proti koncu? Potem se misli ženiti, kaj ne? Odkritosrečen je bil od nekdaj, Anže; zamolčati ne zna. No, in kaj meniš. Polonica, he, katera bo neki?" neki?"

Mihol jo je pogledal po strani. "He!"

Dekletu so se menjavale barve in na licu in okrog ust in oči ji je nekaj utripalo, kakor da hoče jo prodreti solze po sili na dan.

Glavica pa ji je silila vedno nižje doli do šivanja.

"No, kaj meni, katera?"

"Jula!" — je izustilo dekle hlastno.

Mihol pa se je smehljaje pogladil od oči doli proti ščetinasti bradi, češ:

Stric Ivan.

Spisal Dr. Ivan Šorli.

Tam gori v koči med hrastjem je živel.

Prav sredi gozda si je bil sezidal svoj stan. Kmetje imajo radi svoje hiše bolj na planem, da se vidi na vse strani; naprej malo polja s sadnim drevjem, na to njive in šele tam zadaj kje gozd. No, stric Ivan je bil drugačen nego sosedje okrog. Dobro mu je bilo, ko so vršeli vrhovi prav nad njegovo streho. Moral je čuti bučanje teh veličastnih orgel, teh bajnih, nevidnih strun tam gori med vejami, naj jih je že ubirala mehka, gladka, božajoča roka pomladi, ali dreve, na njih poletna nevihta svojo himno moči in sile, ali se jih je dotikala slabotna, drhteča, medla jesen. Pozimi pa, ko so bile vse potrgane in še konci zamrzli, je prišel njegov prijatelj vihar pa se mu dobrihal okrog ovalov.

Prav sam je živel v gozdu stari Ivan. Malokdaj je prišel kdo k njemu v vas; le njegov tovariš iz za mladih let Maren je včasih pogledal k njemu, da sta pokadila ob starih spominih pipo tobaka, seveda Ivanovega tobaka.

Boljši prijatelj pa nego Maren smo bili Ivanu mi otroci iz bližnje vasi. Prihajali smo vedno proti večeru. Tedaj je stric sedel, kakor smo mu dejali vsi, pred svojo hišico z onimi starimi, črnimi citrami in nam zaigral vsakrat po dve tri. In počasi so mu trepetali okorni prsti čez strune. Nad njim pa so vršeli vrhovi. Mi smo pa silili: "Bolj hitro, stric; ne tako počasi; polko dajte!" Samo tako pred nevihto smo bili popolnoma zadovoljni z njim.

Ah, bilo nam je tako čudno pri sreju, ko je začelo bobneti tam v dalji, ko so zadreveli oblaki tako divje drug proti drugemu kakor pošastne vojske, ko so zašumela drevesa tako plaho in nemirno, ko se je jelo nebo lomiti nad nami, in ko je zadisalo iz njegove kočee po oljčinem dimu. Ska-kali smo in kričali, neka sladka, omotična razuzdanost se nas je polastila in vendar nam je duša repetala od tajne groze.

Tedaj je prišel stric Ivan počasi iz hiše. In vihar je bučal, vrhovi so se bical in mrmrali, vrtinci pa so drevili v divjem plesu pač davne slike Ivanu pred dušo. In roke so mu oživele, prsti so hiteli čez strune kakor da trepeče pod vsakim srto srce. Mi pa smo vriskali in skakali in plesali, kakor da nas je obsedel duh tajinstvene poezije vzkipelega gozda.

Jeziti pa ga nismo smeli, strica Ivana. Ondam mu je neki paglavce skril klobuk, zato pa ga je pretepel tako, da se nismo upali več časa v bližino njegove hišice. Sam je moral priti po nas. Potem pa nam je govoril: "Otročički, nikar me ne jezite, ker sem tako hude krvi. Le lepo pametni bčdite, in za Veliki teden vam naredim lepe ropotače."

Da, hudo kri je moral imeti stari Ivan. Ljudje so pravili, da je bil vedno najboljša duša; če si ga pa razjezil, se mu je zablislilo celo nož v roki.

Hudo kri je moral imeti stric Ivan nekda, gorko, strastno. In lep fant je moral biti in nikakor ne onih ljudi, ki jih imajo matere rajši nego hčere.

Potem pa je začela Petrova Tina bledeti, in rožice njenih lic so osule, in oči, te velike modre oči, so dobile oni prestrašeno vprašajoči izraz, kakor bi slutile nekaj strašnega, a neverjetnega. In gledale so žalostno okrog sebe in prodirale vsakomur prav na dno duše, da vidijo, ali mislijo vsi isto, kar ji je rekel grdi konjederec Luka — da mora umreti že na pomlad. Takrat vzklikujejo rože na njenem vrtu, da bodo imeli s čim oviti njeno spečo glavo.

In ozrle so se te vprašajoče oči tudi v Ivana. In njeni pogledi so se ometali kot mehki, svileni, tožnomodri trakovi okrog njegovega srea, pa ga stiskali bolj in bolj da se mu je hotelo včasih zapreti grlo od mrtvaške tesnobe, neizrečene boli. In nikdar jih ni mogel zabiti, teh oči; in ko so jih zaprl in ji ovili glavo z rožami, je postal čudak, samotar tam gori za goro v gozdu.

Jaz sem se zopet začel zanimati zanj kot osmošolec na gimnaziji.

Nekdaj sem prišel skozi gozd mimo njegovega doma. Prisledel sem k njemu in začela sva se pomenkovati. Tako dobro mi je bilo pri njem! Naslikala sva si — še se spominjam — kako bi bilo, če bi imeli ljudje peruti kakor ptiči. S čudovito fantazijo mi je orisal, kako bi on poletel najprej k japonskemu cesarju pa mu odrezal onih sedem dolgih dlak okone brade, kakor jih ima v gostilni "Pri pošti," kjer so naslikani vsi vladarji sveta. One koline, je rekel, da ga vedno jeze, čas: Japonski cesar naj si pusti brado, ali pa naj se obrije, ono s tistimi sedmimi ne velja nič. Potem bi šel še tja in tja, recimo na zvezde, kjer žive tudi ljudje, in bogve še kam.

Od tedaj sva bila prijatelja. O počitnicah sem ga posecal po večkrat na teden. Donašal sem mu raznih listov in mu jih razlagal. Pismi je čital posebno rad. Celo sam je zložil kdaj kako stvarco in mi jo pohvalil. Včasih je strmel po več minut tako predse, kakor bi gledal globoko dol v svojo dušo. Potem pa se je stresel — in bil je zopet šegavi, dovtipni stric Ivan. Nosil je nekaj težko v sreju, a tožil ni.

Takrat, ob njem, mi je prišla večkrat na um trditve nekega našega profesorja istega leta, da je smešno, ako se v najnovejšem času govori toliko o "ljudstvu" in ako mu pesniki in pisatelji pripisujejo vsa mogoča čuvstva, misli, izkratka dušo. To "ljudstvo" da je temuž bedast, sirov tepec, ki živi edino po svojih temnih, nezavestnih instinktih. "Dvanajst jih stori tucat," je rekel, in vseh dvanajst jih je podobno drug drugemu kakor jajce jajcu.

Bil sem zopet doma, in takrat me je presenetil s prvo svojo tožbo. "Vedno bolj se staram," je rekel, "in moči pešajo. Včasih, ko se vrnem truden s polja, bi tako rad, da bi bilo kaj gorkega že pripravljeno, a človek šele kuhaja. Pa se mi ne da, in navadno grem brez večerje spat. A to me še bolj slabi. In potem pridejo oni dolgi zimski večeri, pa mi prihaja vsako leto bolj samotno."

In ti pridejo na um take in take misli, pa ni nikogar, da bi se kaj pogovoril z njim. Še pred desetimi leti, ko je umrla rajna sestra mi ni bilo tako pusto. Ko bi mogel dobiti primerno žensko!

In pogledal me je boječe od strani, ali se mu ne zasmejem. Kako bi mu se bil smejal, ko se mi je tako smilil!

"Res, najbolje bi bilo, če dobi-te kaj pravega. Ali pa prodajte tu in pojdite stanovat k dobrim ljudem v vas, da vas postrežejo in operejo!"

"Tega pa že ne!" se je zavzel odločno. "Tu vun iz te hiše me samo poneso nekda! Tu je najlepše! In potem bi čakali tam do-li v vasi, da se uganem in da po-grabijo za mano! Ne, le tu bom ostal!"

Od takrat ga je začel obiskovati njegov dobri prijatelj Maren vedno bolj pogostoma. Maren je imel namreč nečakinja.

Bila je to tridesetletna, velika ženska z nerodno, konjsko hojo. Obraz ji je bil tak, kakršne vidite pod rubriko "kdo ve kaj?". Ne, da bi ji mogel brati v očeh kake ovce; tudi so bila njena usta taka, da si mogel sklepati po nji dober tek, ki je naj-gotovejši dokaz mirne vesti.

Sploh ni govoril obraz Marenove nečakinje niti za njo niti proti njej. Proti njej bi bila morda govorila edino ona dva fantička, ki ju ji je baje poklonil dninar Baloh v znak svoje ljubezni v dveh obrokih; a tema dvema fantičkoma so bili že lani zaprli usta s črno blagoslovljeno zemljo.

Nič ni torej govorilo proti njej, a vendar sem pohitel k stricu Ivanu, ko sem zvedel, kaj se plete.

Maren je bil pri njem. Jeza me je zgrabila. No, za to se Maren ni zmenil, nego mirno mi je začel pripovedovati, kar sem bil silil že stokrat — kako je cesarja stražil, ko je prišel v Trst.

"Kaj so ga hoteli ukrasti?" sem ga vprašal jezno.

bilo višje nego sam sveti evangelij — kaj čuda, da me je divje pogledal pa izginil takoj.

To sem hotel. "Stric, vi se torej res ženite?" Ona opekobarvna rdečica, ki je lastna starim ljudem, mu je šinila v lice.

"Saj sem ti že rekel. Tako pozimi... bi rad imel koga poleg sebe tu na peči... ko..." je začel jecljati.

"A za božjo voljo, stric! Če vzamete to žensko sploh ne boste sedeli več na peči, nego zunaj v snegu! Ta vražji Maren vas je preslepil, da ne vidite tega, kaj delate! To sirovo osebo bi vzeli!"

Gledal je predse in molčal. Počasi mu je pritekla težka solza iz očesa in se izgubila v bradi.

"Stric meni se smilite! Verjemi-te, da vam hočem dobro. Ta Maren hoče le svojo nečakinja spečati; ali ne vidite tega? Morebiti bi vas vzela Seljanova? Ta je starejša, a dobra ženska!"

"Noče me!" je vzdihnil ubogi Ivan.

"Tako? Čudno! Pa ta Mareno-va Zalka, ali je že bila kaj tu?"

"Že dvakrat... Saj morebiti ni vse res, karo pravijo ljudje..."

"Še premalo pravijo! Tistega Baloha ima tudi še vedno..."

"Obljubila je, da ga pus... pusti... da bo skrbela zame..."

Zopet mu je zdrknila solza čez razkovo lice.

Bal sem se, da se ne bi tresel glas tudi meni, zato sem malo pomolčal, potem pa sem rekel:

"Jutri moram oditi! Morebiti mi ne bo mogoče govoriti več o tem z vami. Prosim vas, premisli-te dobro, preden storite tak ko-rak. Hudo bi mi bilo, če bi vas videl nesrečnega... Če le more-te..."

Vstal je naglo in stopil k meni pa mi podal roko.

"Bog ti povrni! Nikdar te ne pozabim..."

Beseda se mu je zopet ustavila. Stisnil sem mu roko pa na-glo odšel.

Ko sem šel zunaj mimo okna, sem se ozrl še enkrat v sobo. Bil je sklonjen nad mizo in obraz si je skrival v dlani.

Drugi dan sem odšel. Črez mesec dni so mi pisali z doma, da se je stric Ivan poročil z Marenovo Zalko.

Črez dolge mesece sem se vrnil domov in drugi dan sem ga po-setil.

Nisem ga našel doma. Ob ognjišču je stalo ono ženšče, ki je bila sedaj njegova žena, na stoleu poleg nje pa je sedel Baloh. Smejala sta se glasno, ko sem vstopil, z onim smehom, iz katerega so se še rezali umazani, pohotni fauni, otroci podlega dovtipa, ki ga nisem več čul.

Pogledala sta me neprijazno in ženska mi je odgovorila na vprašanje po stricu, da je že tri dni "za robom," kjer žge ogljenico.

Stopal sem počasi po trdi kame-niti poti in za visoko strmo ska-lo, preko katere je držala le ozka pot, sem zagledal slednjič ogljenico. Gost dim se je vil iz kope proti grabrovim vrhovom okrog nje, ki so rumeneli bolj in bolj. Ob strani je sedel on. Brada mu je popolnoma osivela. Male, še lani tako žive oči, so mu strmele nekam v daljo. Bil je od-krit, in ustne so se mu premikale — molil je.

Stopil sem bliže in zakašljaj. Zdrznil se je in se naglo ozrl. Pogledal sem mu naravnost v oči. Kaj takega še nisem videl, te bli-skovne izpremembe človeških o-či. Najprej le hiter, navaden pogled, potem pa se je nekaj zasvetilo v njih. In zopet se je umirilo. In videlo se je globlje. In zopet se je vsa ta globina zaprla. In iz nje so privrele solze.

Stric Ivan je ihtel kakor otrok. Mojo roko je držal v svoji. Hipoma pa se je nejevoljno stre-sel, obrisal solze in se nasmehnil.

"Kdaj si prišel?" me je vprašal, kakor da se ni zgodilo prav nič.

"Včeraj. No, kako pa vam, stric? Kako se vam godi sedaj?"

"Kako se mi godi?" Zagledal se je za hip predse. "Čemu bi mučil še tebe s tem! Kar je, je! Bog že ve, kaj dela!"

Počasi si je zopet prižgal uga-slo pipo.

"A kako, da ste tu sedaj, v tej samotni?"

"Saj je lepo tu! O, tu je lepo!

V no sem bil rad v gozdu! Ta-ko lepo oglje bom napravil, da bo veselje!"

O svojih težkih križih prav nič! Črez dve uri sem ostal pri njem a ni besedice ni znil več o tem. Jaz pa seveda tudi nisem hotel nadlegovati ga. Prav enake po-govore sva imela, kakor tedaj, ko se mu še ni tožilo po ženi.

Celo smejala sva se kakor te-daj.

Potem sem zopet odšel in se vr-nil o Božiču.

Spal sem prav sladko zopet pod domačo streho in se zbudil šele po-zno, ko je solnce že skoro raztopi-lo one ledene cvetice na okenskem steklu.

Moja mati je vstopila. Bila je vsa bleda in prestrašena.

"Kaj pa je mati..." sem jo vprašal v skrbeh.

"Velika nesreča se je zgodila smoči gori v gozdu," je odgovo-rila počasi. Vedela je, kako sva si dobra prijatelja z Ivanom.

"Pri Ivanu?" Kaj je? Ali je bolan?" sem vprašal hitro.

"Huje! Nič se ne ustraši! Tisti Baloh je bil smoči gori pri njižu, pa so se nekaj spri... Saj veš, Ivan je nagle jeze in u-daril je Baloha s sekiro po gla-vi..."

"Moj Bog!"

"Pravijo, da umrje..."

Pozajtrkoval sem naglo nekaj malega in odhitel potem tja gori v gozd.

Na poti sem že dohitel komisi-jo; adjunkta iz trga, zdravnika, župana, domačega župnika in pi-sarja.

Gospodje so mi dovolili, da jih spremljam, in pomikali smo se počasi navkreber. Govorili smo seveda le o Ivanu.

Tiho je stal gozd. Solnce ga je obevalo, in počasi se je topilo ivje na njegovih vejah. In kaplja za kapljo je padala poča-si z njih, kakor bi se gozd solzil, da mu odženo železnji možje neločljivega prijatelja. Črez vrhove je počasi letela črna vra-na.

Dospeli smo do hiše. V veži je sedel Ivan. Dva orožnika sta stonela ob vratih.

Gospodje so odšli v sobo, jaz sem stopil k Ivanu. Nič me ni vi-del. Oko mu je bilo uprto v tla.

Dotaknil sem se mu ramena, in ozrl se je name s praznim po-gledom. Pokimal je z glavo, ki se mu je pa koj sklonila zopet na prsi in zastmel zopet v tla. Ob kolena se mu je drgnil lep, velik maček in začuden gledal gospo-darja, zakaj je danes peč tako tih.

Prvi se je vrnil iz sobe župnik.

"No, Ivan, nikar se tako ne u-dajte obupu! Bog je usmiljen, in ljudje tudi ne bodo sodili prehudo vaše naglice!" ga je tolažil.

"Ubil sem ga," je odgovoril za-molklo Ivan, kakor da še vedno ne vidi nikogar.

"Ne! Saj še živi! Morda še oz-dravi! Le potolažite se!"

Zdaj so prišli še ostali gospo-dje iz sobe. Pogledal sem skozi odprta vrata. Na postelji je ležal Baloh, blede, z zavezano glavo. Oči je imel zaprte. Ob mizi je posprav-ljala Zalka neko platno. Od duri do postelje je ležala polstrjena mlaka krvi sredi nje pa krvava sekira.

Obrnil sem se k Ivanu! Vsi gos-podje so stali okrog njega.

"Povejte sami, kako je bilo! To je najbolje!" mu je prigovar-jal adjunkt.

"Ubil sem ga!" je zastokal re-vež iznova.

"Ne! Ubili ga niste. Morda ce-lo ozdravi. In zdaj povejte lepo kako je prišlo!"

Treba je bilo še malo prigovar-janja, potem pa se je streznil ne-koliko. Začel je pretrgano:

"Snoči ob šestih sem prišel iz vasi. V mlin sem bil nesel. Pa sem dobil zopet onega notri v hiši. Vkup sta sedela."

Stresel je z glavo in zopet molčal. Župnik ga je prijel za ra-mo.

"Le dalje. Le povejte! Ti gos-podje tu so, namestniki božji, ker varujejo pravico na zemlji, zato morate biti odkritosrečni kakor pri izpovedi. Le nič ne zamolčite! Sedela sta skupaj, pravite..."

Vzdihnil je težko in nadaljeval: "Sedela sta skupaj... in gr-do sta govorila..."

"Ni res! Kaj lažeš tudi še, raz-bojni!" se je oglasila na vratih Zalka. Prav tako vsakdanji je bil njen obraz kakor vedno.

Adjunkt se je ozrl strogo tja, in obrnila se je zopet v sobo.

"Zalka! Pa ti povej gospodom, ti! Ti veš bolje... jaz ne vem ničesar... Oh, moj Bog, Zalka!"

Prijel se je za glavo in zopet molčal. Treba ga je bilo na novo opominjati.

"In norčevala sta se z mano... Jaz pa sem le molčal. Gor k peči sem sedel... Onadva sta le-gla na peč... In on mi je držal noge prav v obraz... Zadel me je dvakrat v lice... a molčal sem... Potem me je sunil še 2krat z vso silo s škornji v obraz, da sem padel z zapečka... Po-tem pa me je prosil odpuščanja, in smejala sta se... Sedel sem tja k mizi... Hudo mi je bilo... Onadva pa sta govorila še dalje tako grdo, čeprav je sveti advent-ni čas... Nazadnje je prišel še dol k meni... Jaz sem bil vzel mašno knjigo pa bral sem nekaj pri luči... Upihnil mi je luč in šel zopet na peč. A jaz sem izno-va prižgal luč... V svoji hiši sem jaz gospodar!..." sem re-kel. Bolje bi bilo da bi ostal v te-mi! Kar sem videl na peči, mi je začelo netiti mojo nesrečno jezo.

On pa je zaklel in prišel zo-pet k meni... Sunil me je v prsi... Vstal sem... Hotel sem od-iti iz hiše... Bal sem se samega sebe... Odprl sem vrata in sto-pil v vežo... Tudi tu sem odprl, a zunaj je bilo mraz... Iz svoje lastne hiše moram vun v to bur-jo!... Sedaj pa je stopil on k meni... Tam v kotu je stala ona sekira. Vzel jo je in me potisnil s toporiščem črez prag... Po-tem ne vem, kako je bilo... Ho-tel sem menda nazaj v hišo, a on me je zopet sunil s toporiščem v rebra... Jaz pa sem mu iztrgal sekiro... in udaril... Tema je bila... Jezus Marija!... Za-kričal je in telebnil na tla... Spravila sva ga potem v sobo z mojo in mu zavezala glavo. Potem sem hitel pa po vas, gospod žup-nik, da ste ga deli v sveto olje... O, ti moj Bog!..."

Sedaj šele se je začel jokati. Komisija je ostala še nekaj časa, da je odpravila svoj posel, žup-nik pa je stopil k ranjencu, da ga previdi.

Potem smo se odpravili. Ivan je stopal prvi in mi tiho za njim.

Jokal se je ves čas. Dre-vesa so stala nepremično in z vej je padala počasi kaplja za kap-ljo... Bajoneti so se bliskali v mrzlem, zimskem svitu.

Baloh je visel dolgo časa med življenjem in smrtjo. Obrnilo se mu je bilo slednjič celo na bolje, a po nepredvidnosti se je prehlad-il, in šesti dan so ga pogrebili.

Ivana so obsodili na šest mese-cev ječe. Govorilo je pač vse za kolikor možno rahlo sodbo, opro-stili pa ga vendarle niso, ker si je sam škodoval s preveliko od-kritosrečnostjo.

Ko sem prišel domov je bil že prost.

Zalko je gledalo vse težko. Ka-kor okuženki ji je hodilo vse s poti. In dva dni preden so spusti-li Ivana je izginila iz našega kra-ja.

Tako je bil Ivan zopet sam. O-gibal se je ljudi in nič več ga ni bilo videti. Če se je kdo bližal vse-glej hišici, so pravili, da se vse-jevi zaklene, ker samo moli in mo-li.

Jaz sem šel res trikrat gor, a vselej sem našel zaprto.

Samo še k maši je prihajal vsak dan. Počasi, počasi je stopal, in noge so se mu premikale z vidno težavo. Videti je bil ves trd kakor iz stekla. Če bi ga bil zadel le malec premočno, so se zdelo, da bi bil se razsul. Ko se je vračal iz va-si domov je držal v rokah včas nekaj v modrem robcu zavitega. Malo kave in sladkorja je vzel v prodajalni — na premoženje, ka-kor se je govorilo — in ob tem je živel.

Nekaterikrat sem pohitel za njim in ga ustavil, a gledal je v tla in mi odgovarja le na krat-ko; potem pa se je je podviral še bolj, kakor bi upal da ga ne bom mogel dohajati.

Ko sem moral zapet v tujino, sem naprosil svojo mater, naj skr-bi zanj če bi obolel. Zdelo se mi je pa, da ne bo potreba, ker bo kar tako zaspal.

In zgodilo se je tako. Našli so ga mrtvega na poti iz vasi.

Kdor rad povzdiguje zakonski stan v oblake, hvali s tem sebe in svojo ženo.

Nekateri ljudje so podobni hu-dourniku. Kadar imajo preveč polne glave, jim pomagajo pri tem tudi usta.

SVOJI K SVOJIMI

Rojaki Slovenci iz Chicaga in bližnje okolice! Kadar rabite avtomobil pri raznih prilikah, na pr.: pri porokah, krstih, pogre-bih i. t. d., obrnite se na podpi-sanega, ki vas bo točno in zado-voljno postregel.

Jaz stanujem sedaj v sredini naše slovenske naselbine, na: 2107 Coulter St., (med So. Hoyne Ave. in So. Leavitt St.)

Pokličite me po telefonu, bo-diš po dnevu ali ponoči: Canal 5889.

Z velespoštovanjem
ANDREJ GLAVAČ,
2107 Coulter St., Chicago, Ill.

Največja kriščanska česko-slovan-ska tovarna za razne društvene po-treščine.

V zalogi imamo zlate in pozlačene znake K. S. K. J.

Posebno pozornost dajemo pri iz-delovanju, ali nabavi društvenih za-stav, banner, travok, društvenih re-galij, kap, i. t. d.

Cene zmernne, postrežba točna in solidna.

Poiskute enkrat s kakim naročilom in gotovo boste zadovoljni.

Pišite po naš krasen ilustrirani ce-nik zastav in drugih društvenih po-treščin; dopolnjemo vam ga brez-plačno.

Za naklonjenost se toplo priporoča cenjenim društvom K. S. K. J.

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Ave.,
CHICAGO, ILL.

Telefon: Lawndale 441.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

S. R. Kirby,
predsednik

Frank Gouze,
blagajnik

MINERS STATE BANK

Chisholm, Minn.

se vam uljudno priporoča za vse bančne posle, kakor: čekovni promet, hranilne uloge in zavarovalnino.

Banka je pod strogim državnim nad-zorstvom in vaše uloge so pri nas abso-lutno varne.

Plačujemo po 3% obresti od hranilnih ulog

Američanka.

Spisal Bado Murak.

Doljanova Tona, vitka, zaeno krepka mlada žena, z zagorelim, nekoliko shujšanim obrazom je stala razburjena ob hišnih vratih in s koprnečimi modrimi očmi venomer gledala proti Brezjam; še nikdar ni čakala pismoše iz Radovljice tako nestrpno kakor to jutro.

Današnje nedeljo je preteklo dvoje dolgih let, odkar se je bil poslovil njen mož Martin od nje pa svojih otrok in odputoval v deželo milijonarjev; odsihod so jo imenovali sosedje le Američanko. Vsaj po dveh letih, če ne prej, da se vrne z lepimi denarji, tako ji je bil obečal, preden sta se ločila. Več mesecev že ni dobila nobenega pisma njegovega; danes pa se je nadejala trdno, da pride željno pričakovana vest o njegovem prihodu.

Nad gorenjskimi skalnatimi strminami se je smehljaj mlad juljski dan s prazničnim lesketom in blešketom. Ob odsončnih sle-menih bližnjih gor so visele velikanske svetlosive megle in zoprovale jutranjemu solne. Zdajpa zdaj je zapihal hladen veter in stresal krivencasto sadno drevje. V prelestni krasoti so se razprostirali takraj Save sočni prisojni travniki, in jim je malokod sapice božala valovite zelene laske. Svečano tiho so stale smreke v bližnji hosti. V gozdičku, segajočem malodane do ceste, so skakale temnorjave vervece, in Tona je videla, kako se je usipal po vsakem skoku droban dež raznobarnih bisernih kapelj z gugajočih se vej na nižje olševje in gozdno bilje. Od svežega igličevja je dehtela ogavna, volhka vonjava. Po ravni beli cesti se je dvigal legak prah, kadar je pridrdral voz z izletniki in romarji.

Tona se je uprla z žuljav roko ob durnico in vzdihnila globoko. Zamislila se je dotlejše življenje. Dasi Martin ni bil nikdar posebno trdno zdrav, je vendar delal za dva druga. Pomagala mu je pač vselej in povsodi, kolikor mu je mogla. Toda, kakor bi se bilo zaklelo vse zoper ta dva trpinca: zemlja ju je uklanjala leto na leto, živina se jima je ravnila slabo in slabeje. Trla ju je nesreča za nesrečo, vse se jima je izponašalo na škodo, vse jima je hodilo na zlo. In prišel je jezičen agent, da bi speljal moža od žene in otrok. Martina, preverjetnega, da mu je doma vse ukletu, je zastoj prosila žena in ga rotila, naj poizkusa še nekaj časa z domaćim svetom. "Sem ga že sit," ji je odgovarjal, "mi kaže same fige!" Odpotoval je in že v drugem pismu se je hvalil z ondotnim bogatim zaslužkom. Tona se je poslej opajala z najsajšimi nadam; morala je verjeti možu, saj ji je poslal več potov po sto dolarjev. Vse te svotice pa so pogoltnili večinoma prejšnji dolgovi.

"Mati!" je zaklical z detinskim prigraslom petletni Matevžek, ki se je bil doslej podil z belkastolasim bratcem Lojzkom in sestrico Tončko za domačim zajcem okoli hiše, okusne krite z belimi, modrimi in rdečimi škodlami. "Kdaj pa že pridejo oča?"

"Kmalu."

"Ali bo potem lepo! Juhu!" je vriskal deček. "Kakšni so pa že naš oča? No, kakšni so pa?"

"Bož že videl!"

"I kdaj pa že?" je dejal očita-je. "Zmeraj pravite, mati, boš že videl, pa le ni nikoli nič!"

"Le potrpi! Zdaj nam ne bo treba dolgo čakati," ga je tolažila mlada mati.

"Ej, kako se veselim! Potem bomo jedli vsako nedeljo bel kruhek, kajne?"

"Pojdi, pojdi, neumnež mali!"

"Meni pa prineso konjička s sabo," se je radoval mlajši sin Lojzek. "Pa še čisto novega, haha! Konjička, mati, konjička!"

"Meni tudi!" je hitel starejši. "Samo da bo moj dokaj večji, kajpa!"

Otroci so sedli v zasenčje kraj ogalnika in se kamenčkali in se menili o neznanki dobri pojedini, o belem kruhu, o odpustkih z Brezij in o neznani možu, ki se mu pravi "oča".

Po gladki cesti je pridrdrala gizdava ekipaža; na njenih prožnih blazinah je sedela tuja gospoda lenozložno s hladnimi, ponosnimi obrazi.

"Vsaj enkrat svoje žive dni bi se rada vozila tako lepo!" si je pozelela Tona z vzdihom. "In mo-

ji otroci! No, bre, denarja se ne bo vračal moj Martin. Kako bova gospodarila potem veselo skupaj! Nemara dava vsaj starejšega sina kaj več v šole, da se mu ne bo treba ubijati na revni gulič doma kakor nam drugim. Tončko dajva šivati učiti. Mojkre so danes danes ko velika gospoda. Lovakova Francka se nosi ko plemenitašinja, kadar pride "romat", to se pravi, svoje capice kazati in ž njimi dražiti nas manj srečne kmečke prijateljice!"

Voz za vozom je hitel mimo. Prihrumel je tudi avtomobil. Gospoda v njem se je držala ošabno, nezadovoljno, kisló, kakor bi imel vsak izmed njih privezan pod oholim nosom olupljen hren.

"Le naglo za njim," sta zakričala Tona in dečka in letela za strojem, ki je izginil za oblakom belkastega prahu in neprijetno dišacega dima.

Žena na pragu si je osenčila oči z desnico in pogledala ostreje proti Nošam. In zadovoljen nasmeji ji je zatrepetal okoli lepo obraženih usten, in hitreje so se ji jele dvigati ne prebujne prsi. Tam med njivami visoke rži se je pojavil bel oblaček pa glava s čepico in pipo. Polagoma je rastla postava, prihajal je poštni sel s slečeno suknjo na rami, z usnjato torbo ob strani in s palico v desnici. Ko je zagledal Američanko, je zamahnil z gorjačo in se nasmehnil.

"Danes pa, Tona, danes!" je klical še za plotom na poljski poti, zarastli na obeh straneh s kratko travo. "Iz Amerike!"

Vroč val krvi ji je zaplul v glavo.

"No viš, Tona!" je dejal nekam blagohotno, ko je dospel bliže; obesil je kljuko močne palice na podlaket in odpiral torbo. "Petkrat je zapečateno!"

Zareča od veselja je obstala pred njim in si brisala roke v predpasnik.

"Ali bo kaj prida?" je vprašala in mu stisnila par dvoje v pest.

"No, viš ga! Tu ga imaš, Martina martinastega! Pa je res nemaren, da ga ni tako dolgo nazaj, kaj?"

Tuje, skrajno neprijetno čustvo ji je pretreslo dušo, ko je vzela ta papir iz daljnih, daljnih krajev v roke; kar ni se drznila odpreti ovoja. Široko odprte oči so se vsesavale v nerodne črke naslova.

Teh potez ni pisala roka njene-ga moža! Njegova pisava je bila krepkejša in kolikortoliko zamazana v zankah, zlasti pa je bila za vsako tretjo, četrto besedo hudo ozaljšana s skromnim madežem nevedčega pismouka.

"Vroč je, Tona, kaj?" je dejal prijazni pismošona, snel čepico in si brisal oznojeno čelo pa vrat. "Moja duša si mora kupiti malo plohe! Ti pa le natanko beri! No, kadar se vrne Martin, to ga bomo poslušali! Ta bo pa, rajtam, že vedel dokaj novega! Pa z Bogom!"

"Z Bogom!" mu je odzdravila, ko je bil že daleč na cesti proti Črnuču. Pismo je držala še vedno s čudnim strahom v roki. Strmela je v američanski znakmi, prilepjeni na levem zдолanjem robu, in v keli priporočilni listek, pritisnjen preko njih srede. Zada-ji je videla rožnordeč pečat avstrijski. Vse to je ogledavala, kakor bi hotela zmotiti samo sebe, da ne bi odprla zavitka. Bala se je vedno bolj, da ne zagleda potrojnih tistih črnih slutenj, ki so jo trpinčile mnogo mučno noč.

Šla je s trdnimi, počasnimi koraki v hišo, sedla v kot pod razpelo za javorjevo mizo k zelenkastemu obloku in odprla zavoj. Na modro črtanem listu, levo zgornj so bile nalepljene pisane cvetlice od trdega papirja; na desni so se šopirili štirje natisnjeni angleški stih. Jela je brati:

"Dragoljubljena Tona! Pišem ti slabo novico, pa se nikar ne ustraši preveč, ker to mora že tako biti, Bog tako hoče, moj brat in pa tvoj mož Martin je... Upognila je glavo kakor pod krutim udarom. Roke so se ji jele tresti na moč. Tihó je bilo v za-tohlem, ubornem prostoru, da se je slišalo le enakomerno tiktakanje stenske ure in dihanje skrajno razburjene mlade žene. Kakor v omotici je brala dalje:

"...tvoj mož Martin je izdelal za večno. je preveč skrbel za vse, in to ga je pokopalo. dobil je hudo pljučnico, je bil samo en teden bolan."

Slišala je, te svoje poluglasne besede, to neumnjeno sodbo usoda kakor odnekod iz puste tuje daljave. Črke so ji zaplesale pred očmi, pismo se je jelo sukati. Nekaj trdega, težkega ji je leglo mučno na možgané, na srce. Dušil jo je bolesten tlak v grlu, toda olajšujoč krik ni hotel iz njega. Topo je gledala skozi okno.

Po poti se je pripeljal oddelek romarjev na lestvice. Rami ob rami so sedeli tesno drug ob drugem in prepevali svoje pesmi na ves glas. Od bližnje serkve se je glasil don zvonov.

Tona se je zdrnila. "Ali more biti to vse res, ali se mi sanja?" se je vprašala. "Pa tam zunaj je solnce, življenje — vse je res!"

Dvoje kolesarjev je švignilo mimo hiše, kakor bi jima žlo za kožo. In kako sta se grohotala!

Vsi ljudje, ki so hoteli mimo, vsi so se ji zdeli neizmerno srečni. Tega ni mogla umeti, zakaj mora biti tako nesrečna samo ona. Divji, hripavi smeh ljutega obupa ji je prihajal iz usehlih ust.

Tedaj je čutila zopet pismo v roki. Brala je mirno do konca, kakor da ne bi bilo vse to namenjeno njej:

"previden si svetim zakramenti je mirno zaspal v Gospodu dva dni pred Kresom ob desetih zvečer, bila sem pri njem, to je pač daleč poldrugo uro, kjer je stanoval, pa so mi dali glas, da je Martin naštrano bolan. precej sem šla gledat, čeprav morem le težko z doma, ker imam dvoje majhnih otrok. in pa enajst ljudi na stanovanju, to je žalostno, da je vse dolarje pošiljal domov in se ni zapisal v nobeno društvo. zmerom je rekel, da je še dosti časa, pa bela žena smrt ni vprašala po času, tukaj je imel le malo prihranjenega, komaj smo plačali pogreb, da ga niso zakopali kar tako, preden je umrl, sem mu obljubila, da vas ne bom nikdar terjala za to, kar sem vam dala, ne moreš nič reči, da nisem ravnala usmiljeno. ti se pa udaj v božjo voljo, pa preskrbi, da bo zvonilo doma, ker tukaj nič ne zvoni. sklenem za danes, pa ti hočem v kratkem še kaj pisati, to ti pa pišem precej po pogrebu, te lepo pozdravljam, tebe in vso tvojo družino in drugo žlahto, pa nikar preveč ne žaluj, saj nič ne pomaga, ker vsi bomo morali umreti, kralji in berači, moli za njegovo dušo pa mi kaj odpiši v Chisholm, Minnesota! Z Bogom! Bodite vsi pozdravljeni!

Tvoja odkritosrčna Marička."

Dvakrat, trikrat je prebrala list, ne da bi mogla umevati vse dočista.

Obšla jo je želja, naj se kam skrije. Tam zdolaj je globoka Sava... Tja pod valove! — Pismo ji je padlo iz rok. Šla je iz hiše in sedla na klóp; tu je počivala tolikokrat z možem poleti zvečer, ko se je jel Triglav zagrinjati v mrak.

Iz bližnje gostilnice z dimečim se dimnikom je prinašala lahna sapica godbo harmonike, smeh, vrisk. Ositroteli otroci, ki niso vedeli, kaj so izgubili, so se pripodili pravkar mimo nje — in nič več ni mislila na Savo. Mlado vdovo so navdajale temne misli o izkaženi prihodnosti, o dnevih, polnih grenjav in malenkostnih borb. S splahnjenim, otrdelim obrazom je zrla proti zahodu, po potu solnea, ki bo skoraj obsevalo zapuščeni grob moža. Jok ji je zaprl sapo, obrnila se je v stran in sklonila glavo.

Tedaj se je vračal z Brezij elegantni avtomobil. Vsi trije otroci so mu leteli preko ledine naproti. Tolikó da ni prišel Matevžek pod kolo. Zoprno je zapiskalo na vozu. "Vražja sodrga!" je kiel lepo oblečen gospodek s prezirnim pogledom na mlado vdovo. "Tu ti dremlje! Niti zgenila se ni za otroka. Te kmečke babe nimajo prav nobenega srca!"

Kdor proučuje razpoloženje žensk, se pri tem lahko marsičesa privadi; vendar je pa tako proučenje zelo drago.

Žal, da se pogosto varamo, ko smatramo svoje tovarše za prave prijatelje.

Radovedneži čujejo le bolj poredkoma kako dobro stvar, tika-jočo se njih; so pa neznansko vesel slabih novic in govorie o drugih.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam, da je dne 6. novembra po dolgi, mučni bolezni za večno v Gospodu zaspal moj nepozabni soprog, ozir. oče

DANIEL STUA

Pokojni je bil doma iz Vranovič, fara Podzemelj na Dolenjskem. Tukaj zapušča mene, žalujajočo soprogo, sina, očeta, mater, brata in sestro.

Pri tej priliki se vsem iz srea in lepo zahvaljujem, ki so nas tolažili za časa pok. boleznii in ob njegovi smrti. Lepo zahvalo izrekam tudi vsem darovalcem krasnih vencev. Lepa hvala vsem tistim, ki so ga spremili do groba k večnemu počitku.

Pokojni je bil član društva Vitezi sv. Florjana šte. 44 K. S. K. J. in dr. "Sloga" vsem tem se lepo zahvaljujem za vso dobroto in pomoč, ki sem jo od vas prejela.

Priporočam ga vsem v molitev in blag spomin. Naj mu bo lahka tuja zemlja! Na zopetno svidenje nad zvezdami!

Žalujejoči ostali:

Mary Stua, soproga in sin.

South Chicago, Ill. dne 15. novembra 1917.

CENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri trvdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

\$5.00 — NAGRADE — \$5.00.

Pet dolarjev nagrade dobi oni, ki mi prvi naznani naslov FRANK KERHLIKAR-JA, tudi se izdaja za FRANK KOKAL-A. Doma je iz Domžal, okraj Kamnik na Gorenjskem. Star je okrog 35 let, srednje, bolj tanke postave, črnkaste, kozavega obraza; oči ima sploh ciganu podobne.

Jaz ga iščem, ker je pred enim mesecem meni in mojemu sinu pokradel denar, ure, verižice, obleko in še druge stvari v skupni vrednosti \$68, ko je bil pri nas na stanovanju pa je porabil to priliko, na kar je neznano kam pobegnil. Govoril je, da gre v Monongahela City, Pa.; semkaj je pa prišel iz Clevelanda, Ohio ali iz Fairmonta, W. Va.

Prosim torej cenjene čitatelje tega lista, da ako kdo ve za njegove sedanji naslov, naj mi ga kmalu naznani.

URBAN PODOBNIK,

P. O. Beadling, Pa., box 28.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 67 in Butler St. Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1917:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslaga Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

L. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Gregurac, 5164 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, koji se niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri II. tajniku Josip Matešić, 5211 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolí in ravno tako zopet ko ozdravi.

Prva in edina slovenska trgovina Z OBUVALOM (ČEVLJI) v Chicago, Ill.

Andrej Ogrin, lastnik 1845 W. 22. St., Chicago.

Se toplo priporoča rojakom Slovincem in bratom Hrvatom. — Svoji k svojim!

SLUŽBA ORGANISTA.

je razpisana pri slovenski župniji. Ponudbe in pogodbe naj se pošiljajo pod šiframi:

"P. S." na upravnistvo "Glasila K. S. K. Jednote", 1951 W. 22. Place, Chicago, Ill.

MARIJA SLUCA
1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z dršavnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in otrokom Slovincem.

BOSTON ZOBOZDRAVNIŠKI PARLOR
3009 S. 92. St., vogal Commercial Ave. South Chicago, Ill.
Sedaj imamo zaposlenega posebnega specialista za zobne plošče. Vauka plošča (plate) garantirana.
\$3 BOSTON
ZLATE KRONE PO \$3.00
Nič več — nič manj.
Naravne zobne krone.....\$3.00
Nasada zobovja.....\$3.00
Umetno postavljeni zob.....\$3.00
Polnitev zoba od.....50c do \$2.60
Zamoritev živcev brez bolečin.....75c
Naš zobozdravniški parlor je vreden teba tako na dobrem glasu, ker izvršuje delo samo izkušeni zdravniki.
Pismena garancija za 10 let.
Odprto zvečer do 9. ure. Ob nedeljah od 9—2.
Telefon številka: So. Chicago 1622.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA
2236 S. Wood Street Chicago, Illinois
Telefon: Canal 298.
Se priporoča rojakom Slovincem za obilen posej. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.
Prva in najstarejša domača trvdka
F. Kerže Co.
2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.
Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

TELEFON CANAL 6027
Frank Grill's Dairy
Prva slovensko-hrvaška
MLEKARNA
1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.
Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.
Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z velespoštovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!
Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstupnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovensko unijako tiskarno v Ameriki, na
NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo priprave Vplatične knjižice za člane in članice, izdelane v malem lepem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagotnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pogotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne nastančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.
Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!
OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Ne strašite se!
Vaš denar je varen!
Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne ružete zoper našo državo.
3% obresti na hranilnih ulogah 3%
Obresti ako nedvignjene, se pripisujejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.
Pri nas bodeite vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.
Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.
Denarja v stari kraj v am sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezičnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.
Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.
Naše banka je depositni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.
Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.
The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

(Nadaljevanje.)

To potem zvejo "delovanje!" Kaj pa ti zidarji v resnici hočejo podreti in kaj sezidati, tega seveda pricinsinja Lamballe niti zdaleka ne sluti. Vojvoda Orléanski, veliki mojster Francoskih lož, ve pa nekaj več. Če pa tudi najtanjše naerte? — Teško da. Skriti voditelji mu nudijo kraljevo krono kot plačilo za njegovo izdajstvo, in on je dovolj malopriden, da izteza svojo roko po njej. I mam dokazov za to."

"Saj to bi bila očitna veleizdaja," je rekel Reding. "Tu treba delati, dokler je čas."

"Prav ta je moja misel," je odgovoril veliki sodnik.

"In da vam pokažem, kako važno je, da o pravem času delamo, vam kratko razložim načrt zarotnikov," je dejal major proti Redingu. "Koristno vam bo, če se ob svojem povratku s polletnega dopusta kar mogoče dobro poučite o položaju; in tudi našega mladega rojaka bo poznanje stvari čuvalo pogreškov." Spregledal je migljaj velikega sodnika, ki ga je hotel opozoriti, da ni pametno, razkrivati te načrte pred menoj novincem, ki se nisem še izkazal, kaj da sem. Umel sem ta pogled in sem bil užaljen od Keyserjeve nezaupnosti. Tembolj sem pa cenil Bachmannovo zaupanje, ki je nadaljeval tako-le:

"Zanesljivo vem, da je vsa Francija preprežena z ložami, ki delajo natančno po migljajih, ki jih daje glavna Pariška loža. Prostožidarji so edina organizirana stranka. Tako torej. Potemtakem je jasno ko beli dan, da bodo pri volitvah v državne stanove, ki jih zdaj sklieuje kralj na svet Neckerjev (tudi ta je framason!) oni imeli zase veliko večino." 2) — 2) To zgodovinsko dejstvo je jako poučno! Po novejših raziskavah je očitno, da so bili prvi gibelji Francoske revolucije Angleski framasoni. Vršili so jo pa potom organiziranih Francoskih lož. Kakor tačas, se je tudi pozneje še mnogokrat v novejši zgodovini izkazala neizmerna važnost in moč politične organizacije. Ali naj katoličani ostanejo slepi pred temi dejstvi?

"Večina tretjega stanu na vsak način," je dejal Reding. "A gotovo ne večine plemstva in duhovščine. In tako poslanci meščanskega stanu s svojimi prekucijskimi naklepi ne proderejo."

Major je zmajal z glavo in rekel: "A ne bodo več, kakor doslej, glasovali po stanovih, ampak po glavah, in tedaj jim je večina zagotovljena. A Necker zaman dosege, da šteje tretji stan toliko poslancev, kolikor oba druga skupaj. A nekateri izmed plemstva, ki šteje veliko "filozofov," kakor tudi nekateri izmed duhovščine, ki ima v svojih vrstah — žal — mnogo janzenistov in propadlih oseb, bodo glasovali s tretjim stanom. Abbé Sieyès (b. Siejés), osnovatelj lože "Dvaindvajsetih," 1) je že pripravil ognjevit spomenico, ki zahteva za tretji stan odločujočo veljavo. — 1) (Sieyès je bil duhovnik (t. je. abbé), ki je na vso moč pospeševal revolucijo. Ravno pred volitvijo v državne stanove je izdal spomenico: "Kaj je tretji stan?" Ž njo je brez usmiljenja šibal plemstvo in duhovščino ter slavil meščanstvo. V zbornici je glasoval za kraljevo smrt. Napravil je pot Napoleonu, a ta ga je potisnil v ozadje. Umrl je 1836.) — To bodo izpeljali, če treba s polučnimi rabukami, in pri tem računajo na kraljevo dobro srce, ki ne bo pustil streljati na drhal."

"Tako daleč smo v Parizu!" je vzklil Reding. "Slutil sem kaj takega. — Toda taki državni stanovi z zanesljivo večino Voltairjanec bi prevrnili vse božje in človeško pravo in bi razlili čez Francijo neizmerno zlo. Kralj jih mora razpustiti, brž ko se tako ustanove."

"Ne bodo se dali razpustiti," je nadeljeval major. "Kljubovali bodo kralju, in zopet se ne bo upal, jih razgnati s silo. Ogromni državni dolg, ki so ga nagrmadile vojne in potratnost zadnjih dveh kraljev, je mogoče kriti le z

njihovo pomočjo. To dobro vedo. Vedo, da treba preprečiti gospodarsko propast države, ki bi spravila vso Francijo v sramoto in brez števila Francozov ob premoženje. Sicer bi pa bilo tudi zelo tvegano, s silo razpustiti poslanke; to bi bilo toliko, kakor požar revolucije raztrositi po vsej državi."

"Toda če se jih ne razžene, bodo dali Francoski takó ustavo, kasperejti," je dejal Reding.

"Vem to, vem," je pokimal major.

"In potem ga odstranijo: morda odstavijo, ali z bodalecem zavratno umore, ali pa bo Francoska gledala enak dogodek, kakršen se je na Angleškem uprizoril pod Karlom I. in Cromwillom," 1) je dejal veliki sodnik. 1) (L. 1649 je Angleski parlament na priganjanje Oliverja Kromvela obsodil kralja Karla I. na smrt. To je bilo prvkrat, da so v krščanski državi sodnimo potom kralja usmrtili.)

"Dobri in bogoljubni Ludvik XVI. na morišču!" je vzklil Reding nevrno. "Pravijo mi, da sem črnogled, a taka strašna misel..."

"Pa njegova armada?" sem vprašal. "Kaj se kralj more zanesti na svoje čete?"

"Omenil sem že, da bo težko skloniti ljudomilega Ludvika XVI., da bi rabil vojske zoper poslance in ljudstvo. Žal! Namesto enega puntarja, ki zasluži smrt, bo na ta način brčkone žrtvovanih deset, sto ali še več nedolžnih. Žal, da bo tako! Ludvik XVI. ni kakor Ludvik XIV. In potem postaja od dne do dne bolj dvomljivo, koliko se je zanesti na zvestobo vojakov. Že, naš polk telesne straže in še nekaj polkov, ki bi jih lahko na prste seštel! Mi Švicarji moramo biti pripravljeni, umreti za svojo prisego, in pripravljeni smo. "Junaštvo in zvestoba" do smrti, je naše geslo; tudi če bi naša smrt kralja ne otele. — Gospod Mous, upam, da ste to preudarili, predno ste sem prišli?"

"Junaštvo in zvestoba" je geslo, ki mi ga je tudi moj boter Zurlauben dal na pot, sem odgovoril ginjen.

"Vrlo! Tu je roka!" In major mi je tako krepko po švicarsko stisnil roko, da bi bil lahko naglas zakričal.

"A vnanje vlasti," je prigovoril Reding, "mar bodo mirno gledale tako početje? Ali bo cesar Leopold pustil brez maščevanja, da bodo njegovemu svaku strgali krono z glave?"

Major je skomignil z rameni ter odgovoril: "Na Dunaju se nikoli niso preneglili. Brčkone bodo odlašali s pomočjo, dokler ne bo pozno. Vrh tega je Dunajska loža, ki se je tam ugnedila za časa Marije Terezije in se okrepila pod Jožefom II., prijateljem "prosvete," zvezana s Francoskimi ložami. Ni še davno, da so bili tukaj Nemški bratje in so sklenili z našimi mednarodno zvezo."

"Za božjo voljo, kje je rešitev iz tega strašnega položaja, ki ste ga nam zdaj narisali?" je vzklil Reding.

"O tem sva se mnogo posvetovala med seboj z gospodom velikim sodnikom," je odvrnil Bachmann. "A le en izhod vidiva: Kralj mora prijeti vojvodo Orléanskega in glavne zarotnike ter jih obtožiti, predno se sestanejo državni stanovi; zakaj potem bi kot zbornični člani postali nedotakljivi. V bastijo. (Bastija (fre. bastille) je bila Pariška utrdba, v 14. stol. zgrajena ob mestnih vratih St. Antoine. Služila je zlasti kot ječa za politične kaznjence in lahkomišelnih plemičev. Na slabem glasu je bila zavoljo "zapornih povelj", ki so velevala brez sodne preiskave, upravnim potom, notri imenovane osebe deti v zapor. Ta "zaporna povelja" so se čisto samovoljno zlorabila.) z njimi! Jaz se ponudim, da z eno stotnijo svojega polka vse za vrat primem, brž ko bi imel v rokah kraljevo zaporno povelje. Udarce mora prileteti nanje ko strela z jasnega neba."

"Načrt je drzen," je dejal Reding. "Ali poznate imena kolovodij?"

"Sem si jih zapisal," je odgovoril Bachmann in potegnil listnico iz notranjega žepa. Potem je bral precej dolgo vrsto imen, ki si nisem vseh zapomnil. A vmes so bila sledeča: pred vsemi vojvoda Filip Orléanski; potem od glavne lože "Devet Sestrá": Garat, Brissot, Bailly, Camille Desmoulins, Condoreet, Champfort, Danton, Petion. Mislim, da tudi Robespierre, a nisem prav gotov. Iz lože "Železnih Ust," sem slišal imena voditeljev: Fauchet, Gougil in Bonneville. Zvezo "Dvaindvajsetih" je bil osnoval in jo je vodil abbé Sieyès. Loža "Iskrenosti" je štela tele svoje brate: Laelos, La Touche, Sillery, oba Lamoth in Lafayette. (Vsa ta imena prostožidarjev navaja Louis Blanc v svoji "Zgodovini Francoske revolucije." (Op. pis.) Iz tega je očitno, da je bila revolucija delo organiziranih prostožidarjev.) Mnogo drugih imen, ki jih je major še bral, sem pozabil.

"Preveč jih je," je vzklil Reding. "In med njimi zelo čislana imena. Lafayette je izza Seve-roameriške vojne bog Parižahov. Njega zapreti, kralj ne bo dovolil. Dantona, Desmoulina, Brissota in podobne advokate morda še." (Marquis de Lafayette, roj. 1757, se je kot generalmajor slavno bojeval v Severni Ameriki l. 1777 in 81. Po povratku na Francosko se je navduševal za vzore svobode; to in pa njegova bojna slava sta mu dala velik politični vpliv. V narodni skupščini (1789) se je pridružil tretjemu stanu. 15. jul. i. l. je postal poveljnik Pariške "narodne straže." Skušal je posredovati med dvorom in skrajno demokracijo. A mu ni uspela. Umrl je l. 1834.)

"No, če dovolí kralj, da shranimo v bastijo te advokate in še Sieyesa in pred vsemi Orléanaj se Lafayette zaenkrat še izmuzne. A vojvodo in nekatere kolovodje moram prijeti — ali pa rajši nič. Polovična sredstva bi stvar le poslabšala."

"Tako je. Toda dvomim, da bi mogli Njegovo Veličanstvo skloniti k temu koraku. A tvegati treba, ker ta načrt daje vsaj žarek upanja. Kaj niste že poskusili, prepričati kralja o nujnosti teh korakov?"

"Kako bi kralju ta načrt predložili? To je težkoča, čez katero doslej nismo prišli," je rekel Keyser. "V zasebni audienci? Kako težko jo je doseči po dvorni šegi! Morda bi se dovolila maršalskemu činu našega prijatelja — po večdnevem postajanju v predsobah. A vzbudilo bi pozornost, da gre major Švicarske telesne straže k tajnemu zaslišanju, in zarotniki bi se ovedeli. In potem, kako kratak čas je odmerjen zasebni audienci! Kvečjemu bi bilo mogoče izročiti spomenico in jo priporočiti kot nujno. Ta bi potem šla v presojo na ministerski svet, v katerem je pa gotovo več kot en ložin brat, ki bi načrt izpodnesel. Enako bi bilo s pismeno vlogo po običajni poti, le toliko drugače, da bi tista sploh nikoli ne prišla kralju v roke."

"Prav pravite. To ne gre," je odgovoril Reding. "Toda po kralji? Ona je odločna in osebna nasprotnica Orléanova."

"Tudi naše mnenje je tako," je priklimal veliki sodnik. "Po kralji! Le da je bila do danes skoro enaka težkoča, kako-njej stvar primerno predložiti. Danes pa se nam res nepričakovano odpira pot, o kateri sem nameraval koj spočetka spregovoriti. Zurlaubenov dar za Trianom nam da pri-ložnost za sestanek s kraljico, ne da bi vzbudili pozornost. Ta naš mladi prijatelj odda svoje priporočilno pismo na d'Hervilly-ja, ki mu lahko namigne, kdaj naj spravi kože v Trianon, da se obenem — kakor slučajno — sreča s kraljico. Potem je odvisno od njegove spretnosti, da izroči spomenico, ki že spisana leži doma v moji miznici, ter dostavi prošnjo, naj jo kraljica blagovoli nemudoma in brez prič prečitati. Seveda mora spremstvo misliti, da je navadna prošnja, in moj strinji bo dobro storil, ako besede v pojasnilo po nemško izgovori."

"Dobro! Izvrtstvo! Častitam prijatelju Keyserju k temu premetenemu načrtu," je vzklil major. "In vi, moj mladi prijatelj, lahko takoj ob svojem prihodu položite temelj svoji sreči, in mogoče, da preprečite neizmerno zlo."

"Riklonil sem se: Da naravnost povem: vse to se mi je nemalo laskalo. Vendar sem bil dovolj previden, da nisem maral kočljive in važne stvari sam nase vzeti, ter sem prosil, naj bi mene neizkušene spremljal stotnik Reding. ako ne bi morda hotela iti z menoj sam gospod veliki sodnik, ali pa njegov sin."

(Dalje prihodnjič.)

Dve zastareli ideji.

Idejo, da je nagnusnost včasih za človeka koristna in prikladna bi se moralo že davno zavreči v smeti. V tej zadevi moramo pred vsem upoštevati učinke in koristi kakega zdravila, če je isto okusno in uspešno. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino je take vrste zdravilo da vedno pomaga in je zaeno tudi zelo prijetnega okusa. To vino vedno izvrstno učinkuje, če tudi ste že zanemarljivi zaopek (zabasanost) neprebravo, glavobol, nervoznost, ali splošne slabosti. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino izčišča želodec, povrača zopet izvrsten tek (okus) pospešuje prebavo in utrjuje ves notranji človeški sistem.

Dobiva se v lekarnah. Druga za-

starela ideja je, da ljudje tarnajo, da ni nikakega zdravila za revmatizem, nevralgijo, hrbtobol itd. Poskusite samo eukrat in takoj Trinerjev Liniment in prepričali se boste takoj, da niste imeli

prave sodbe. To zdravilo je tudi izborna pri izpahkih, otiskih, oteklinah, utrujenih mišicah in nogah. Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333-1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. (Advertis.)

Naznanilo.

Vsem onim, kateri si mislijo kupiti ali so pa morda že kupili lote v **Sternovem Parku** uljudno naznanjamo, da sprejemamo tudi **Liberty Bonde** v plačilo lot ravno tako, kakor z gotovim denarjem.

L. STERN & SONS

Prodajalci zemljišč. Zavarovanje. Posojila.
1023 Collins St.
JOLIET, ILL.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo cene nekoliko povišati. Vsa prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen blag zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žarčee rudeče vino. V zadevi zabasanosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembni žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprečelnivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrplosti gležnjev in drugih, najhitrejša je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščaje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

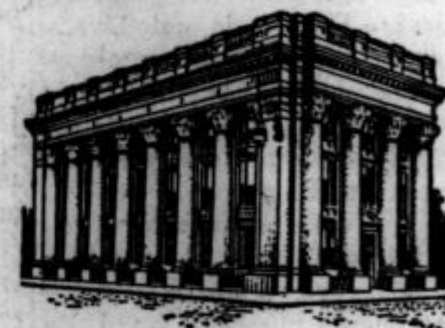
Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena
leta 1857

Nacionalizirana
leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$3,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Nalokite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet,

Illinois.

"LJUDESKA BANKA".